

การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ
2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา
**Evaluating the Effectiveness of Community Projects in the Field of Community
Development for the Fiscal Year 2014: A Case Study of the Power
Development Found of Chana Power Plants, Songkhla Province**

ชยานุช จันทรโชติ
Chayanoot Jantarachot

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Business Administration**

Prince of Songkla University

2559

การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ
2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา
**Evaluating the Effectiveness of Community Projects in the Field of Community
Development for the Fiscal Year 2014: A Case Study of the Power
Development Found of Chana Power Plants, Songkhla Province**

ชยานุช จันทรโชติ
Chayanoot Jantarachot

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Business Administration
Prince of Songkla University**

2559

ชื่อสารนิพนธ์ การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปี
งบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน นางสาวชานนุช จันทรโชติ
สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....

.....ประธานกรรมการ

(ดร.พัฒน์จิ โกลัญนาท)

(ดร.พัฒน์จิ โกลัญนาท)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ จันทรโพธิ์นุกุล)

.....กรรมการ

(ดร.จิตภา สุวรรณฤกษ์)

.....

(ดร.ธนาวุธ แสงกาสนีย์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อสารนิพนธ์	การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวชยานุช จันทรโชติ
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557 ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ศึกษาความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับ โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 394 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการริเริ่มของประชาชนในชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก ส่วนความสมดุลในการพัฒนาและการช่วยเหลือตัวเองของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยประสิทธิผลของโครงการชุมชนมีความแตกต่างกันตามอายุ และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีความแตกต่างกันตามเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ และพบว่าปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการเสนอโครงการชุมชน คือ การขาดความร่วมมือจากประชาชนในการทำประชาคม ส่วนปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการดำเนินโครงการชุมชน คือ ชุมชนขาดสภาพคล่องทางการเงิน ไม่มีเงินสำรองจ่ายในการดำเนินโครงการ โดยประชาชนในชุมชนได้เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ ทางกองทุนฯ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของโครงการชุมชน เพื่อดึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น และทางกองทุนฯ ควรอนุมัติเงินส่วนหนึ่งก่อนเริ่มดำเนินงาน โครงการหรืออาจแบ่งจ่ายเป็นงวด ๆ ตามความเหมาะสม

Minor Thesis Title Evaluating the Effectiveness of Community Projects in the Field of Community Development for the Fiscal Year 2014: A Case Study of the Power Development Found of Chana Power Plants, Songkhla Province

Author Miss Chayanoot Jantarachot

Major Program Business Administration

Academic Year 2015

ABSTRACT

This research aims to evaluate the effectiveness of community projects in the field of community development for the fiscal year 2014 under the Power Development Found of Chana Power Plants, Songkhla Province, compare the difference of community projects effectiveness by personal factors, and study the problems and suggestions on the operating of community projects under this founds. The researcher used a questionnaire to collect data from 394 people who live in the area close to the Chana Power Plant. The data were analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research results found that the effectiveness of community projects under the Power Development Found of Chana Power Plants, Songkhla Province in the overall showed at a high level that the initiative of people in community and the participation of them showed at a high level, the balance in the development, and the aide self-help of community exhibited at a moderate level. Age and income of people showed a 0.05 significantly difference on the effectiveness of community projects. In contrast, gender, marital status, education, and occupation have no difference on community projects effectiveness. The most common problems for the presenting of community projects were the lacking of participation from people in the community as well as the operating of community projects were the lacking of reserve money to operation the project. The people suggested solving these problems by the funds or those involved should promote and encourage people to emphasize the community projects and the funds should approve the money before the operating project or divide to pay in installments as appropriate.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จไปได้ด้วยดีจากความกรุณาอย่างยิ่งของ ดร. พัฒนิจ โภษะจนาท อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำพร้อมทั้งตรวจสอบข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะการทำสารนิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วชิราภรณ์ จันทร์โพธิ์นุกูล และ ดร. จิตภา สุวรรณฤกษ์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการแก้ไขปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ จนจบหลักสูตร รวมถึงบุคลากรทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ รวมถึงเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือจนทำให้สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาและยินดีที่จะตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจ จนทำให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้อย่างสมบูรณ์

สำหรับบุคคลที่สำคัญยิ่งและจะขาดเสียมิได้ ผู้เขียนขอขอบคุณครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญมาโดยตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยชิ้นนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชยานุช จันทร์ โชติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
รายการตาราง	(8)
รายการภาพประกอบ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลโครงการ	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
กรอบแนวคิดการวิจัย	31
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	32
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง	32
รูปแบบการวิจัย	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	(6)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	38
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการวิจัย	63
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา	80
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	96
ประวัติผู้เขียน	99

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า	
1.1	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2558	2
2.1	แสดงแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน	23
2.2	แสดงข้อมูลส่วนบุคคลจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3.1	แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย	32
3.2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามรายตำบล	33
4.1	แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัด สงขลา	39
4.2	แสดงประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม	41
4.3	แสดงประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการริเริ่มของประชาชนในชุมชน	42
4.4	แสดงประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	43
4.5	แสดงประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านความสมดุลในการพัฒนา	44
4.6	แสดงประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	44
4.7	แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ	45
4.8	แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ	47
4.9	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการ ชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ	48

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.10	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของ โครงการ ชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชน จำแนกตามอายุ	49
4.11	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของ โครงการ ชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการริเริ่มของ ประชาชนในชุมชน จำแนกตามอายุ	50
4.12	แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามสถานภาพ	51
4.13	แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา	52
4.14	แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ	54
4.15	แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน	56
4.16	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของ โครงการ ชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน	57
4.17	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของ โครงการ ชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน	58
4.18	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของ โครงการ ชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการช่วยเหลือ ตัวเองของชุมชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน	59
4.19	แสดงปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการเสนอ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา	60
4.20	แสดงปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนิน โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา	61

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ส่งผลทำให้ในปัจจุบันไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ประกอบด้วย ให้แสงสว่างในเวลากลางคืน ให้ความร้อนในการหุงต้มและรีดผ้า และใช้ในการหมุนมอเตอร์ เช่น เครื่องซักผ้า เครื่องดูดฝุ่น เครื่องปรับอากาศ พัดลม ตู้เย็น ไมโครเวฟ และโทรทัศน์ เป็นต้น หากเราขาดไฟฟ้าจะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การสื่อสาร การคมนาคม และการศึกษา นอกจากนี้ไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การเพิ่มผลผลิตในด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่ทันสมัย การกระจายรายได้ และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านการผลิตและการขายสินค้า เป็นต้น (ชัชวาล วิชัยสุชาติ, 2555)

อีกทั้งการขยายตัวของประชากร การขยายตัวของเศรษฐกิจ และสภาพภูมิอากาศของประเทศได้เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและความต้องการใช้ไฟฟ้ามีอัตราที่เพิ่มขึ้น ตามตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2558 พบว่าจำนวนผู้ที่ต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.24 ของเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557

ตารางที่ 1.1 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2558

กลุ่มลูกค้า	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า			อัตราเพิ่ม - ลด (ร้อยละ)	
	ปี 2557		ปี 2558	ต่อปีที่แล้ว	ต่อเดือนที่แล้ว
	ม.ค.	ธ.ค.	ม.ค.	(ม.ค. 2557)	(ธ.ค. 2557)
บ้านอยู่อาศัย	15,503,457	15,919,566	15,955,123	2.91	0.22
พาณิชย์	1,406,910	1,458,867	1,462,512	3.95	0.25
อุตสาหกรรม	31,605	32,947	33,001	4.42	0.16
อื่นๆ	259,309	268,615	271,634	4.75	1.12
รวม	17,201,218	17,679,994	17,772,270	3.03	0.24

ที่มา: ฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจพลังงาน, 2558

จากสาเหตุดังกล่าว ทำให้โรงไฟฟ้าทั่วประเทศไม่สามารถผลิตไฟฟ้าในอัตราที่เพิ่มขึ้นได้ เพราะมีกำลังการผลิตไฟฟ้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้รัฐบาลต้องการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับกับจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคตตามนโยบายด้านพลังงานของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ว่าดำเนินการให้มีการสำรวจและผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบรอบใหม่ทั้งในทะเลและบนบก และดำเนินการให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งจากการใช้ฟอสซิลและการใช้พลังงานทดแทนทุกชนิดเป็นเชื้อเพลิง ด้วยวิธีการที่เปิดเผย โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นมิตรต่อสถานะแวดล้อม พร้อมร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในการพัฒนาพลังงาน (กระทรวงพลังงาน, 2557)

ผลกระทบจากการสำรวจและขยายพื้นที่ในการสร้างโรงไฟฟ้า เป็นเหตุทำให้ชุมชนและประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าคัดค้านและต่อต้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้า เพราะคิดว่าโรงไฟฟ้าจะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ และมลพิษทางเสียง ทำให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานหรือสำนักงาน กกพ. จัดตั้งกองทุนพัฒนาไฟฟ้าเพื่อพัฒนาหรือฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดที่ว่า เป็นกองทุนของชุมชน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตและความเป็นอยู่ของชุมชน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าให้ได้รับความเจริญและการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งการอยู่ร่วมกันระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าอย่างผาสุก ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559

ปัจจุบัน ได้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาไฟฟ้าในพื้นที่ประกาศทั่วประเทศ จำนวน 283 กองทุน โดยประชาชนสามารถเสนอโครงการชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณ ในการพัฒนาชุมชนตามความต้องการของประชาชน และดำเนินโครงการชุมชนตามระเบียบ คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เพื่อการพัฒนาหรือฟื้นฟูท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า พ.ศ. 2553 และประชาชนจะถูกตรวจสอบโครงการชุมชนโดยสำนักงานกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา สำนักงาน คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ (ฝ่ายบริหารกองทุนพัฒนาไฟฟ้า, 2556)

นอกจากนี้กองทุนพัฒนาไฟฟ้าถือได้ว่าเป็นทุนชุมชนแบบหนึ่งที่ไม่ได้หมายถึง ทุนที่เป็นเงินตราเท่านั้น แต่ยังหมายถึงทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางปัญญา ทุนทางสังคม และทุนทางวัฒนธรรม การพัฒนาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ต้องเริ่มจากชุมชนและประชาชน ในพื้นที่เป็นผู้บริหารจัดการ เพราะประชาชนในพื้นที่จะเข้าใจปัญหา ความต้องการ และทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในชุมชน (พิมลพรรณ สงพอม, 2555)

สิ่งที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาชุมชน คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนแต่จากการ สัมภาษณ์เบื้องต้น ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2557 พบว่า ชุมชนอ้างว่าไม่มีค่าใช้จ่าย ไม่มีพาหนะ และ ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมประชุม ทำให้โครงการชุมชนหรืองบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานต่าง ๆ ไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการขาดการเรียนรู้ในการค้นหาและ มองข้ามทุนของชุมชน ซึ่งถูกรอบงำด้วยทุนจากภายนอก อันเกิดจากการส่งเสริมการพัฒนาของ หน่วยงานภาครัฐ ทำให้ชาวบ้านคุ้นเคยกับความช่วยเหลือ ขาดความมั่นใจ ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ พึ่งพาตนเองไม่ได้ และรอคอยงบประมาณ และทำให้ชาวบ้านไม่ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง เพราะไม่รู้ว่าตัวเองมีทุนด้านใดบ้าง และไม่รู้ว่าสิ่งที่มีหรือทุนที่มีจะสามารถใช้ประโยชน์แก่ตนเอง หรือชุมชนอย่างไร ส่งผลให้ชาวบ้านละเลยในการดูแลรักษาทุนดังกล่าว (ปิยะมาศ เขมะชัยเวช, 2555)

ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินโครงการชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อให้การพัฒนาชุมชนประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประเมินประสิทธิผล ของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557 กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณการจัดทำ โครงการชุมชน และปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2557 ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2557 ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2557 ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อค้นพบที่ได้รับจะเป็นแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณการจัดทำโครงการชุมชน
2. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจะนำไปปรับปรุงขั้นตอนในการดำเนินโครงการชุมชน โดยชุมชนจะต้องให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2557 กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ขอเสนอโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชน ซึ่งงบประมาณประจำปี 2557 มีโครงการชุมชน จำนวน 93 โครงการ คิดเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 15,494,844 บาท
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ประกาศครอบคลุมพื้นที่จำนวน 14 ตำบล ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาประชาชนในพื้นที่ตำบลคลองเป๊ะ ตำบลจะโหนด และตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 394 คน เนื่องจากตำบลดังกล่าว มีพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะในรัศมี 5 กิโลเมตร

ซึ่งได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า และได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา มากกว่าตำบลอื่น ๆ ที่อยู่ในลำดับ 1-3

3. ขอบเขตด้านเวลา คือ ตั้งแต่เดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินประสิทธิผล หมายถึง การพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่สำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด ความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลอาจเกิดจากการปฏิบัติงานที่ประหยัด หรือมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินประสิทธิผลโครงการชุมชน หมายถึง การตรวจสอบ กำกับ และติดตามผลการปฏิบัติงานที่ระบุวิธีการดำเนินการ กิจกรรม ระยะเวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจนว่าสามารถบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่

3. โครงการชุมชนด้านพัฒนาชุมชน หมายถึง โครงการที่มีลักษณะส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการในการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาไฟฟ้าในพื้นที่ประกาศ

4. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา หมายถึง กองทุนพัฒนาไฟฟ้าที่ถูกจัดตั้งโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานในพื้นที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

5. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิดร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมรับผิดชอบในทุก ๆ ขั้นตอน

6. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน หมายถึง การเสริมสร้างความสามารถของประชาชนและชุมชนให้สามารถพัฒนาชุมชนได้ด้วยตัวเอง การช่วยเหลือจากภายนอกชุมชน ต้องเป็นสิ่งที่เกินความสามารถของชุมชนเท่านั้น

7. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน หมายถึง การพัฒนาชุมชนต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ผู้ริเริ่มในการจัดทำโครงการ และการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ต้องให้ประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบ

8. ความสมดุลในการพัฒนา หมายถึง การพัฒนาชุมชนมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการหลายด้าน ต้องดำเนินการทุกด้าน และต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการพัฒนา ซึ่งทุกกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์กัน

9. ประชาชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยในตำบลคลองเปียง ตำบลละ โห่ง และตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง “การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีหัวข้อการนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลโครงการ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลโครงการ

ความหมายของการประเมิน

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, น. 6) กล่าวว่า การประเมินเป็นการวัดผลของโครงการ โดยเปรียบเทียบผลที่เกิดจากโครงการกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และการปรับปรุงโครงการในอนาคต

ประชุม รอดประเสริฐ (2542, น. 73) กล่าวว่า การประเมินหรือการประเมินผลมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษ “Evaluation” ซึ่งหมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อช่วยในการตัดสินใจการวิจัย การวัดผล การตรวจสอบรายงานผล การควบคุมดูแล การประมาณการ และการพิจารณาตัดสินใจ สรุปคำจำกัดความร่วมกันได้ว่า เป็นการประมาณค่าหรือการประเมินผลที่จะเกิดขึ้นมาจากการดำเนินงาน โดยข้อมูลที่ได้รวบรวม วิธีการสอบถาม ทดสอบ สังเกต และวิธีการอื่น ๆ แล้วทำการวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจว่าการดำเนินงานนั้นมีคุณค่าหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานนั้นมากน้อยเพียงใด

สุวิมล ตรีภานันท์ (2548, น. 17) กล่าวว่า การประเมิน เป็นกระบวนการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างสารสนเทศประกอบการตัดสินใจคุณภาพของสารสนเทศที่ได้นั้นอยู่กับความเป็นปรนัยหรือความชัดเจนของการได้ข้อมูลเหล่านั้นมา

พิชญ์ ฟองศรี (2549, น. 4) กล่าวว่า การประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำสารสนเทศหรือผลของการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทิวดี มณีโชติ (2549, น. 6) กล่าวว่า การประเมินและการประเมินผลมีความหมายทำนองเดียวกับการวัดและการวัดผล การประเมินเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัด คือ นำตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่ได้จากการวัดมาตีค่าอย่างมีเหตุผล โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ และการประเมินผลมีความหมายเช่นเดียวกับการประเมิน แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัด

ชวลิต ชูกำแพง (2550, น. 18) กล่าวว่า การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบสำหรับการใช้ในการตัดสินใจ และการประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการตัดสินใจหรือตีค่าที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์การประเมิน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินเป็นการตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศ ข้อเท็จจริง การกำกับและติดตามการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุป เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ชัดเจนใช้ในการตัดสินคุณค่าและคุณภาพ

ความหมายของประสิทธิผล

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2529, น. 22) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

ธราวดี เคนคำภา (2550, น. 52) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การทำงานที่ได้ผล โดยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ศิริชัย กาญจนาวาสี (2550, น. 147) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนา นั่นคือ ผลการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นผลผลิต ผลกระทบ ผลลัพธ์ ได้ผลตรงตามที่คาดหวัง และเป็นสิ่งที่พึงพอใจของผู้ใช้หรือผู้บริโภค

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประสิทธิผลเป็นผลจากการปฏิบัติงานที่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนด และเป็นสิ่งที่พึงพอใจของผู้ใช้หรือผู้บริโภค

ความหมายของการประเมินประสิทธิผล

สมพงษ์ เกษมสิน (2526, น. 21) กล่าวว่า การประเมินประสิทธิผล หมายถึง การพิจารณาผลของการทำงานที่สำเร็จลุล่วงตามประสงค์หรือที่ตั้งความหวังไว้เป็นหลัก เป็นเรื่องของ การนำเอาผลงานที่สำเร็จดังที่คาดหวังไว้มาพิจารณา และความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพนี้อาจเกิดจากการปฏิบัติงานที่ไม่ประหยัดหรือไม่มีประสิทธิภาพได้

ทวีป ศิริรัศมี (2544, น. 129) กล่าวว่า การประเมินประสิทธิผล เป็นการประเมิน เพื่อจะรู้ว่า นโยบาย/แผนงาน/โครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นการ ประเมินความสำเร็จที่แท้จริงของนโยบาย/แผนงาน/โครงการว่าเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตาม นโยบาย/แผนงาน/โครงการแล้ว ได้ผลงานหรือผลลัพธ์ออกมาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตรง ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับเพียงใด

มีนา ชะเอม (2546, น. 8) กล่าวว่า การประเมินประสิทธิผล เป็นการพิจารณาการ ปฏิบัติงานที่สำเร็จหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้เป็นสำคัญ และยังมุ่งเน้นความสำเร็จของเป้าหมาย หรือเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจว่าการบริหารงานและการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องประสบ ความสำเร็จหรือไม่มากนักเพียงใด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินประสิทธิผลเป็นการพิจารณา ผลการปฏิบัติงานที่สำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด ความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่ มีประสิทธิภาพอาจเกิดจากการปฏิบัติงานที่ไม่ประหยัดหรือไม่มีประสิทธิภาพ

วิธีการที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล

วรินทร์ วิทยาวรภูมิ (2550, น. 7) กล่าวว่า การประเมินประสิทธิผล เป็นวิธีการที่ใช้ ในการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว วิธีการที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 วิธี ดังนี้

1. วิธีจัดบันทึกปริมาณงานใช้กับงานประจำที่ทำตามแบบซ้ำ ๆ กัน
2. วิธีใช้มาตราประเมินค่า ซึ่งจะกำหนดรายการที่ต้องการจะประเมินเอาไว้แล้วให้ ผู้ประเมินจำแนกคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการประเมินว่ามีลักษณะนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด
3. วิธีตรวจสอบผู้ประเมินตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งที่ประเมิน โดยเขียน เครื่องหมายลงในช่องคำตอบที่เตรียมไว้แล้วว่าสิ่งที่ประเมินนั้นมีคุณลักษณะนั้น ๆ หรือไม่ ซึ่งเป็น วิธีที่ใกล้เคียงกับวิธีที่ 2

4. วิธีเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการประเมินทีละคู่ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติหรือผลงานแล้วตัดสินทีละคู่ว่ากลุ่มไหนดีกว่ากัน ทำจนครบแล้วรวมคะแนนจัดลำดับที่ วิธีการที่กล่าวมาข้างต้นนี้ วิธีที่มีผู้นิยมใช้กันมากที่สุด คือ มาตรการประเมินค่า

จากการศึกษาวิธีการที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล ประกอบด้วย วิธีจัดบันทึกปริมาณงาน วิธีใช้มาตรประเมินค่า วิธีตรวจสอบผู้ประเมินตอบคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งทีประเมิน และวิธีเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการประเมินทีละคู่

เกณฑ์การวัดประสิทธิผล

ธีรยุทธ จิตต์หมั่น (2547, น. 20) กล่าวถึง เกณฑ์การวัดประสิทธิผล ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. วัดอุปสงค์ของแผนงาน เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกับความสำเร็จที่ผู้วางแผนคาดว่าจะได้รับ และวัดโดยการนำเอาสถานะที่ได้จากการประเมินผลจากการปฏิบัติงานตามแผน ลบด้วยสถานะที่เป็นอยู่เดิมก่อนที่จะนำแผนไปใช้

2. ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติการตามแผน เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรที่กำหนดไว้ในแผนว่าจะต้องใช้เท่าไรกับทรัพยากรที่ใช้ไปจริงจากการปฏิบัติการตามแผน

3. กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผนว่าเป็นไปตามแผนหรือแตกต่างอย่างไรกับกิจกรรมที่ทำจริงในการปฏิบัติให้ได้ตามแผน

สุปัญญา จิตสว่าง โศภิต (2549, น. 13) กล่าวว่า เกณฑ์การวัดประสิทธิผล เป็นการพิจารณาความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ เป็นการตอบคำถามว่า ผลลัพธ์ของโครงการที่ปรากฏบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงไร ประสิทธิภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้หลักเหตุผลทางเทคนิควิชาการ โดยไม่สนใจว่าโครงการจะดำเนินไปตามกระบวนการที่วางแผนไว้หรือไม่ แต่มุ่งที่การวัดผลลัพธ์บางลักษณะได้ก้าวไกลไปกว่าการมุ่งมองเพียงวัตถุประสงค์โดยรวม ผลลัพธ์อื่น ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ ผลลัพธ์ทางอ้อมและผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหมาย

จากเกณฑ์การวัดประสิทธิผลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เกณฑ์การวัดประสิทธิผล เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างแผนกับผลการปฏิบัติงานว่าสำเร็จตามเป้าหมาย

หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่

ความหมายของโครงการ

เทียนฉาย กิระนันท์ (2540, น. 1) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง การกระทำหรือ การเตรียมการ เพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจจะหมายถึง แนวความคิดในเรื่องหนึ่ง ๆ เพื่อหาทางปฏิบัติหรือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเรื่องนั้น ๆ ที่แน่ชัด และมีระบบ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, น. 1) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมที่จัดทำ ขึ้นด้วยวัตถุประสงค์บางประการ ทั้งนี้ ผู้จัดทำโครงการมุ่งหวังว่าเมื่อจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ตาม หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้วจะบรรลุวัตถุประสงค์บางประการหรือหลาย ประการที่ตั้งไว้ กิจกรรมอย่างเดียวกัน หากมีหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนหรือกระบวนการที่ดำเนินการ แตกต่างกันได้ผลลัพธ์ที่ไม่เหมือนกัน

ประชุม รอดประเสริฐ (2542, น. 5) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง แผนงานที่จัดทำ ขึ้นอย่างมีระบบ โดยประกอบด้วยกิจกรรมย่อยหลายกิจกรรมที่ต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน และคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า จะต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดในการดำเนินงาน จะต้องมียุทธศาสตร์หรือจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน จะต้องมีส่วนที่ในการดำเนินงาน เพื่อให้การ บริการ และสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลในพื้นที่นั้น และจะต้องมีบุคคลหรือหน่วยงาน

ณรงค์ นันทวรรณ (2547, น. 122) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมเชิงระบบ ที่สามารถอธิบายได้ว่าองค์กรหรือหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน บุคคลประเภทใดและ ลักษณะใดที่จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมนั้นจะต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์ชนิดใดสนับสนุน มีการ จัดสรรทรัพยากร เพื่อใช้ดำเนินการอย่างไร สถานที่ดำเนินงานอยู่ที่ไหน จะใช้เวลาในการ ดำเนินงานยาวนานเท่าใด โดยจะเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด ผลที่เกิดขึ้นคืออะไร และสามารถ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

มยุรี อนุমানราชชน (2548, น. 6) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมที่ สัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นความพยายามจัดกิจกรรมที่มีลักษณะพิเศษอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้ ทรัพยากรฉลาดที่สุดในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่ ผลประโยชน์ ตอบแทนหรือผลได้อย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต กิจกรรมดังกล่าวต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด

ปฏิพล ตั้งจักรวานนท์ (2551, น. 23) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง งานที่ต้องทำให้ สำเร็จ โดยมีการระบุจุดสิ้นสุดของโครงการรับผิดชอบในการดำเนินงาน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า โครงการเป็นแผนงานที่กำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดที่แน่นอน ซึ่งระบุวิธีดำเนินการหรือกิจกรรม งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน โครงการมีใช้งานประจำ แต่เป็นงานตามช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ เป็นรูปธรรม สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ

ความหมายของการประเมินโครงการ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, น. 2) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษาแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไร และบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ มีผลกระทบในแง่มุมต่าง ๆ อย่างไรที่เกิดขึ้นจากโครงการบ้าง

ประชุม รอดประเสริฐ (2542, น. 9) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่กำหนดมากน้อยเพียงใดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของผลงาน การประเมินโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขโครงการ เพื่อการตัดสินใจว่าโครงการที่ดำเนินงานอยู่จะดำเนินต่อไปหรือไม่ หรือเพื่อทดสอบประสิทธิผลของโครงการว่าบรรลุหรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม การประเมินโครงการไม่อาจถือว่าเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายหรือองค์ประกอบสุดท้ายของโครงการเสมอไป เพราะการประเมินโครงการอาจกระทำได้หลายจุด เช่น การประเมินโครงการก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน การประเมินโครงการในขณะที่โครงการกำลังดำเนินงาน การประเมินโครงการภายหลังจากที่ดำเนินงานของโครงการสิ้นสุดลง และอาจมีการประเมินอันเกิดจากผลกระทบของโครงการ

พิชญ์ ฟองศรี (2549, น. 68) กล่าวว่า การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการ ทดลอง หรือนำร่องปรับเปลี่ยน ระวัง ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการนั่นเอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อทราบถึงระดับความสามารถในการดำเนินงานประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ และตัดสินใจว่าจะปรับปรุงหรือแก้ไขโครงการนั้น เพื่อการดำเนินงานต่อไปหรือจะยุติการดำเนินงานนั้น

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2548, น. 93-95) กล่าวถึง การประเมินโครงการว่าในปัจจุบัน ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานโครงการ ซึ่งมีความสำคัญให้ประโยชน์หลายประการ ประโยชน์ของการประเมินโครงการ ประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้

1. การประเมินโครงการเป็นเครื่องมือของการรับรองคุณภาพในการให้บริการ ถึงแม้จะไม่สามารถประกันผลสัมฤทธิ์ขั้นสูงสุดของโครงการได้ แต่ก็สามารถรับรองคุณภาพของการให้บริการในระดับหนึ่งได้ ด้วยเหตุนี้องค์กรที่เป็นเจ้าของโครงการต่าง ๆ จำนวนมาก จึงเห็นความจำเป็นที่ต้องใช้วิธีประเมินโครงการ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ และเป็นที่น่าเชื่อถือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมทั้งจากประชาชนทั่วไปด้วย

2. การประเมินโครงการช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินทุนได้รับทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์จากสภาพการณ์ที่เป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่จัดขึ้นเพื่อการกุศล เช่น โครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียนที่ด้อยโอกาส จากการประเมินโครงการดังกล่าวย่อมทำให้ทราบว่าทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการนี้มีจำนวนเพียงพอหรือไม่ เด็กนักเรียนที่เข้ารับบริการจากโครงการประเภทนี้มีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจด้านใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงหรือแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในโอกาสต่อ ๆ ไป

3. การประเมินโครงการช่วยให้ได้ข้อมูล ซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานที่ต้องพิจารณาจัดสรรเงินเพื่อการสนับสนุนโครงการ เช่น สำนักงบประมาณแผ่นดิน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าก่อนจะมีการอนุมัติงบประมาณให้แก่โครงการใด ๆ ทางสำนักงบประมาณแผ่นดินก็มักจะขอข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลการประเมินจากหน่วยงาน ซึ่งงบจัดทำโครงการเหล่านั้นไปประกอบการพิจารณาด้วยเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดสรรเงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดคำวิพากษ์วิจารณ์ และสอดคล้องกับความต้องการที่เป็นจริง

4. การประเมินโครงการช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง โดยสามารถทราบได้ว่าโครงการใดมีความจำเป็นเร่งด่วนกว่ากัน ทั้งนี้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาในการคัดเลือกโครงการ ตลอดจนช่วยลดความกดดันจากอำนาจทางการเมืองอันเนื่องมาจากโครงการมีจำนวนมาก (ทั้งจากการขยายโครงการและโครงการที่ต่อเนื่อง) โครงการใดควรจะให้ การสนับสนุนก่อนและโครงการใดควรจะให้ การสนับสนุนหลัง เป็นต้น ตัวอย่างที่ค่อนข้างชัดเจนในเรื่องนี้ก็คือการที่สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

ความต้องการแหล่งน้ำขนาดเล็กในภูมิภาคไว้อย่างเป็นระบบ โดยสามารถชี้ชัดได้ว่าท้องถิ่นใดมีความเค็มหรือมีความต้องการในเรื่องนี้มากเป็นอันดับที่ 1, 2, และ 3 ตามลำดับ ข้อมูลทำนองนี้ เมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับข้อมูลอื่น ๆ ของโครงการ ก็ย่อมจะเป็นสารสนเทศที่สำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจที่จะให้การสนับสนุนโครงการ เพื่อจัดหาแหล่งน้ำของท้องถิ่นใดตามลำดับก่อนหลังได้อย่างเหมาะสม และตรงตามความต้องการของประชาชนผู้ประสบปัญหาอย่างแท้จริง

5. การประเมินโครงการช่วยให้ได้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับบริการ ข้อมูลประเภทนี้ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดและปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ ตลอดจนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ

6. การประเมินโครงการช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป ถึงแม้ว่าการดำเนินโครงการต่าง ๆ ล้วนแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่พึงประสงค์เป็นหลัก แต่ในความเป็นจริงแล้วก็อาจจะมีผลผลิตบางส่วนที่ไม่พึงประสงค์เกิดตามมาด้วย

จากประโยชน์ของการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินโครงการชุมชนช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินทุน ได้รับทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ ช่วยให้ได้ข้อมูล ซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง ช่วยให้ได้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับบริการ ช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป และเป็นเครื่องมือของการรับรองคุณภาพในการให้บริการ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลโครงการข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินประสิทธิผลโครงการ คือ การตรวจสอบ กำกับ และติดตามผลการปฏิบัติงานที่ระบุวิธีการดำเนินการ กิจกรรม ระยะเวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนว่า สามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยผลที่ได้รับจะช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินทุนได้ทราบถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน ทราบถึงผลทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ และช่วยให้ได้ข้อมูลมีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ความหมายของการพัฒนาชุมชน

หน่วยงาน นักวิชาการ และนักปฏิบัติการด้านพัฒนาชุมชนขององค์กรในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้มากมาย ดังนี้

สุวิทย์ ยิ่งวรพันธุ์ (2509, น. 57) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน เป็นการปรับปรุง ส่งเสริมให้ชุมชนใดชุมชนหนึ่งดีขึ้นหรือมีวิวัฒนาการดีขึ้น คือ มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยจะต้องพัฒนาทางด้านวัตถุและด้านจิตใจควบคู่กันไป ซึ่งการพัฒนาทางด้านวัตถุนั้นเป็นการสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น ส่วนการพัฒนาทางด้านจิตใจเป็นการสร้างความเจริญ โดยมุ่งให้การศึกษาอบรมประชาชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังนั้น การพัฒนาชุมชน คือ กระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

เสถียร เหลืองอร่าม (2518, น. 71) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง กรรมวิธีแห่งการกระทำทางสังคม ซึ่งประชาชนในชุมชนหนึ่ง ๆ ร่วมกันจัดวางแผนและกระทำการเอง โดยกำหนดความต้องการและปัญหา พร้อมจัดทำแผนการ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ และความสามารถแก้ไขปัญหาจากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้นให้มากที่สุด ถ้าจำเป็นอาจจะขอความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอก

สมศักดิ์ ศรีมานิชน์ (2523, น. 30) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชน และควรเป็นความคิดริเริ่มของประชาชนด้วย หากประชาชนไม่รู้จักคิดริเริ่มขึ้นก็ให้กระตุ้นเตือนให้เกิดความคิดริเริ่มให้ประชาชนตอบสนองด้วยความกระตือรือร้น

จิรวัดน์ นิจินตร (2528, น. 22) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การปรับปรุงสภาพต่าง ๆ ของชุมชน รวมทั้งมาตรฐานความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อนำมาซึ่งความเจริญด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง ตามแนวทางที่ชุมชนต้องการ โดยความคิดริเริ่ม การพึ่งพาตนเอง และความร่วมมือกันของชุมชน และระหว่างรัฐและราษฎร ถ้าจำเป็นอาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากภายนอกชุมชน

ปรียา พรหมจันทร์ (2542, น. 15) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง การสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนในทุกด้าน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและ

ผู้เกี่ยวข้อง โดยมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนให้ดำเนินการพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้มากที่สุด

สนธิญา พลศรี (2547, น. 49) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มคนในชุมชนให้มีศักยภาพเพียงพอ และร่วมมือกันปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนตามแผนและโครงการที่กำหนดไว้ โดยอาศัยพลังของชุมชน และการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน (2551, น. 1) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน คือ การพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการช่วยตนเอง เพื่อนบ้าน และชุมชน ให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยการร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับรัฐบาล เป็นวิธีการที่นำเอาบริการของรัฐบาลผนวกเข้ากับความต้องการของประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

จากความหมายของการพัฒนาชุมชนดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการส่งเสริมความคิดริเริ่ม และปรับปรุงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ด้วยการยกระดับการศึกษา การปรับปรุงด้านสาธารณสุข การพัฒนาด้านอาชีพและรายได้ รวมทั้งการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม โดยประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันดำเนินการพัฒนา ทั้งนี้ การพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสภาพแวดล้อมท้องถิ่นเป็นสำคัญ

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526, น. 8-9) กล่าวถึง แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ กล่าวคือ ประชาชนในท้องถิ่นต้องร่วมมือทั้งในรูปแบบแรงงาน วัสดุ และทรัพย์สิน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน รัฐบาลจะให้การสนับสนุนทางวิชาการและเงินพอสมควร หากเกินขีดความสามารถของประชาชนในท้องถิ่น

2. การพัฒนาชุมชนมีขอบเขตกว้างขวาง และปัญหาหนึ่ง ๆ มักจะเชื่อมโยงไปยังปัญหาอื่น ๆ เสมอ ซึ่งไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น จึงต้องดำเนินการแก้ไขโดยวิธีการต่าง ๆ กัน และเข้าดำเนินการแก้ไขทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพร้อมกันไป ในรูปแบบของโครงการหรือแผนงานการดำเนินงานที่กำหนดไว้ เพื่อการ

แก้ปัญหาดังกล่าว

3. การพัฒนาชุมชนเป็นการดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ หมายความว่า กิจกรรมด้านการพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนในชนบทหรือในเมือง จะได้รับการสนับสนุนให้เป็นกำลังสำคัญ และเป็นรากฐานที่ค้ำจุนนโยบายของชาติ การสนับสนุนที่ได้รับนี้ก็คือการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านวัสดุและกำลังคน

จิรพรรณ กาญจนจิตรา (2530, น. 5-6) กล่าวว่า แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องช่วยตัวเองในรูปของแรงงาน วัสดุ และทรัพย์สิน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง หากเกินความสามารถรัฐบาลจึงจะให้การสนับสนุนตามควร การช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ราษฎรสามารถเข้าร่วมปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน สามารถแก้ไขข้อขัดข้องส่วนรวมของชุมชน ฉะนั้นจึงเป็นการระดมสรรพกำลังทั้งปวงของชุมชน ไม่ว่าจะกำลังคนหรือทรัพยากรธรรมชาติ เข้าร่วมการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามสรรพกำลังดังกล่าวนี้อาจมีข้อจำกัดอยู่บางประการด้านวุฒิ ประสิทธิภาพ ความสามารถ และกำลังงบประมาณ เป็นต้น ความช่วยเหลือจากภายนอกจึงมีความจำเป็นที่จะเข้ามาแก้สถานการณ์ในระยะนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ว่าจะช่วยเหลือให้ราษฎรสามารถช่วยตัวเองไปตลอดรอดฝั่ง

2. การพัฒนาชุมชนเป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ หมายความว่า ปัญหาของชุมชนหรือของประเทศไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น แต่จะต้องเป็นการประสานปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นการประสานงานของวิธีการหลายวิธีการและหลายด้าน หากศึกษาปัญหาของชุมชนอย่างละเอียดจะพบว่าปัญหาของชุมชนเกิดจากหลายสาเหตุ ฉะนั้น จำเป็นต้องดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ ด้านต่าง ๆ พร้อมกันไป เช่น การยกระดับการครองชีพของชาวนาจะต้องมีการพัฒนาด้านทักษะ การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม การวางแผนครอบครัว และอื่น ๆ เป็นต้น การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชนจึงต้องหยิบยกปัญหาของชุมชนนั้นมาพิจารณาอย่างละเอียด และต้องระลึกว่าปัญหาหนึ่งจะเกี่ยวพันหรือกระทบกระเทือน ไปอีกปัญหาหนึ่งหรือหลายปัญหาอยู่เสมอ ฉะนั้น โครงการที่จะต่อสู้กับปัญหาจึงถูกกำหนดให้สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ได้หลายปัญหา

3. การพัฒนาชุมชนเป็นการดำเนินงานที่เริ่มจากท้องถิ่นชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ มิได้หมายความว่านโยบายชาติเป็นผู้กำหนดนโยบายท้องถิ่น แต่มีความหมายว่ากิจกรรมในท้องถิ่นจะได้รับการสนับสนุนให้เป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนค้ำจุนนโยบายชาติ การสนับสนุนที่ได้รับนี้ก็คือการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านวัสดุ

กำลังคน ฉะนั้นการดำเนินงานของท้องถิ่นใดเป็น โดยเอกเทศปราศจากเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายชาติ ย่อมจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐเท่าที่ควร

ทะนงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ (2534, น. 6-8) กล่าวว่า แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ โดยแนวคิด พื้นฐานของการพัฒนาชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน การทำงานกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของงานพัฒนาชุมชน เนื่องจากงานพัฒนาชุมชนไม่ได้เป็นการบริการให้เปล่าของภาครัฐ แต่เป็นงานที่ทำโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชน การดำเนินงานพัฒนาชุมชนต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ปฏิบัติ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน

2. การช่วยเหลือตนเองเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนที่ต้องยึดเป็นหลักสำคัญ โดยต้องพัฒนาให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ มีหน่วยงานภาครัฐคอยช่วยเหลือสนับสนุนอยู่เบื้องหลังการพัฒนาชุมชนในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชนตาม โอกาสและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม

3. ความศรัทธาเริ่มของประชาชน การพัฒนาชุมชนต้องยึดความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานพัฒนา โดยให้ประชาชนเป็นผู้ดำเนินงานพัฒนาด้วยกำลังความคิด แรงงาน และความสามารถของตัวเอง เมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นจากความริเริ่มของชุมชนเองยอมทำให้ประชาชนรู้สึกหวงแหน รู้สึกทะนุถนอม มีความภาคภูมิใจ และใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้น รัฐบาลต้องเป็นฝ่ายให้คำแนะนำและกระตุ้นชักจูงให้เกิดการเคลื่อนไหวขึ้นในแต่ละชุมชน โดยวิธีการรวมกลุ่ม และให้การศึกษแก่ชุมชน

4. ความต้องการของชุมชน การพัฒนาชุมชนต้องให้ประชาชนและองค์กรของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น ลักษณะงานหรือกิจกรรมจึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเบื้องต้น เพื่อให้เกิดความคิดว่างานเป็นของประชาชน และช่วยกันดูแล

5. การศึกษาภาคชีวิต งานพัฒนาชุมชนถือได้ว่าเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่ดำรงอยู่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน สนองความต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างแท้จริง

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543, น. 7-9) กล่าวว่า การศึกษาแนวคิดการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาสามารถทำงานกับประชาชนได้อย่างถูกต้อง และทำให้งานมีประสิทธิภาพ โดยแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนในระดับปฏิบัติการ มีรายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจของงานพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักของการมีส่วนร่วมที่ว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผนงาน การปฏิบัติการ และร่วมบำรุงรักษา

2. การช่วยเหลือตนเองเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยึดเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องพัฒนาให้ประชาชนพึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยมีรัฐคอยให้การช่วยเหลือสนับสนุนในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชนตามโอกาสและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม

3. ความคิดริเริ่มของประชาชน การทำงานกับประชาชนต้องยึดหลักการที่ว่าความคิดริเริ่มต้องมาจากประชาชน ต้องใช้วิถีแห่งประชาธิปไตย และหาโอกาสกระตุ้นให้การศึกษาให้ประชาชนเกิดความคิดและแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ตำบล

4. ความต้องการของชุมชน การพัฒนาชุมชนต้องให้ประชาชนและองค์กรประชาชนคิดและตัดสินใจบนพื้นฐานความต้องการของชุมชนเอง เพื่อให้เกิดความคิดที่ว่างานเป็นของประชาชน และจะช่วยกันดูแลรักษาต่อไป

5. การศึกษาภาคชีวิต งานพัฒนาชุมชนถือเป็นกระบวนการให้การศึกษาภาคชีวิตแก่ประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคน การให้การศึกษาต้องให้อย่างต่อเนื่องกันไปตราบเท่าที่บุคคลยังดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน

สนธยา พลศรี (2547, น. 44-46) กล่าวถึง แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 10 ประการ ดังนี้

1. คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดของชุมชน ปรัชญาของการพัฒนาชุมชนเชื่อมั่นในพลังความสามารถของคน การดำรงอยู่หรือการล่มสลายของชุมชน การพัฒนาหรือเสื่อมถอยของชุมชน ขึ้นอยู่กับคนในชุมชนเป็นสำคัญ การพัฒนาชุมชนจึงต้องให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือ พัฒนาคคนให้มีขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองและชุมชนจนมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความพร้อมที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองในระดับหนึ่ง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามาร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในทุก ๆ ขั้นตอน ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผล และร่วมรับผิดชอบที่ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าการพัฒนาชุมชนเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นแนวความคิดที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาชุมชน

3. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน จากความเชื่อในปรัชญาเรื่องศักยภาพและพลังความสามารถของชุมชน การพัฒนาชุมชนเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชนและ

ชุมชนให้สามารถที่จะพัฒนาชุมชนได้ด้วยตัวเอง การขอความช่วยเหลือจากภายนอกชุมชนต้องเป็นสิ่งที่เกินขีดความสามารถของชุมชนเท่านั้น เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ศีลธรรม และสุขภาพ

4. การใช้ทรัพยากรในชุมชน การพัฒนาชุมชนใดผลประโยชน์ย่อมเกิดขึ้นแก่ชุมชนนั้น ดังนั้น นอกจากการพัฒนาด้วยการช่วยตนเองของคนในชุมชนแล้วต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่มีอยู่ในชุมชน ไม่หวังพึ่งพาจากภายนอกชุมชน เพราะชุมชนอื่น ๆ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเช่นเดียวกัน ในเรื่องของการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาชุมชนนี้ ส่วนหนึ่งรัฐบาลจะให้การสนับสนุน แต่มักจะเป็น โครงการขนาดใหญ่ต้องใช้ทรัพยากรมาก เป็นแผนและโครงการที่รัฐดำเนินการผ่านหน่วยงานราชการ ไม่ใช่เป็นแผนและโครงการพัฒนาของประชาชนในชุมชน

5. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน ปรัชญาของการพัฒนาชุมชนเชื่อในสิทธิเสรีภาพของคน การพัฒนาชุมชนต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน โดยประชาชนเป็นผู้ริเริ่มในการจัดทำโครงการ ไม่ใช่ถูกกำหนดโดยบุคคลหรือหน่วยงานนอกชุมชน การดำเนินงานพัฒนาในขั้นตอนต่าง ๆ ต้องให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบ หน่วยงานอื่น ๆ ควรเป็นหน่วยที่สนับสนุนส่งเสริมเท่านั้น แนวความคิดดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ โดยวิธีให้การศึกษแก่ชุมชนจนมีความรู้ความสามารถในระดับที่เรียกว่า คิดเป็น ทำเป็น จนมีความสามารถที่จะค้นหาปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

6. ขีดความสามารถของชุมชนและรัฐบาล การพัฒนาชุมชนมุ่งเน้นให้ดำเนินการโดยคนและทรัพยากรในชุมชนเป็นสำคัญ เพราะรัฐบาลมีขีดความสามารถจำกัดทั้งบุคลากรงบประมาณหรือทรัพยากร ระบบการบริหารและดำเนินงานพัฒนา ส่วนประชาชนในชุมชนเองก็มีขีดจำกัดในเรื่องความไม่พร้อมของคนและทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาไม่เพียงพอ ดังนั้น การจะดำเนินงานพัฒนาชุมชนในชุมชนใดจึงต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของชุมชนและรัฐบาล กล่าวคือชุมชนที่มีความพร้อมมากก็พึ่งขีดความสามารถของตนเองมาก ชุมชนที่มีความพร้อมน้อย รัฐก็เข้าไปให้ความสนับสนุนมากขึ้น ขีดความสามารถของชุมชนและรัฐจะต้องเป็นสัดส่วน และสอดคล้องซึ่งกันและกัน

7. การร่วมมือกันระหว่างรัฐกับประชาชน การพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ต้องเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลและประชาชน ไม่ปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว เพราะทั้งรัฐบาลและประชาชนในชุมชนต่างก็มีขีดความสามารถที่จำกัด ไม่สามารถดำเนินงานพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้ การร่วมมือระหว่างรัฐบาลและประชาชนนี้ต้องตั้งอยู่บนปรัชญาและแนวความคิดของการพัฒนาชุมชน คือ การช่วยเหลือตัวเอง การใช้ทรัพยากรใน

ชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐบาลอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชนในชุมชนแล้วยังสามารถขอการสนับสนุนจากภาคเอกชนและชุมชนภายนอกที่พร้อมจะให้การสนับสนุนได้อีกทางหนึ่ง

8. การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ การพัฒนาชุมชนต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน หลายๆ ด้าน จะมุ่งเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ เพราะกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนมีหลายกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสอดคล้อง และเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อการประหยัดแรงงานงบประมาณ และเวลาที่ใช้ การดำเนินงานพัฒนาชุมชนจึงต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ต้องใช้การประสานงานที่ดีจึงจะประสบความสำเร็จ

9. ความสมดุลในการพัฒนา การพัฒนาชุมชนมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการหลายด้าน ไม่ใช่มีเพียงกิจกรรมเดียว ต้องดำเนินการไปพร้อมกันทุกด้าน ไม่มุ่งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ เพราะทุกกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด จึงต้องคำนึงถึงความสมดุลในการพัฒนาด้วย เช่น ความสมดุลระหว่างการพัฒนากับสิ่งแวดล้อม ความสมดุลระหว่างสิ่งที่ป็นรูปธรรมกับนามธรรม ความสมดุลระหว่างการพัฒนาร่างกายกับจิตใจของคน ความสมดุลระหว่างเพศและวัย เป็นต้น

10. การศึกษาภาคชีวิต การพัฒนาชุมชนมีลักษณะเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต การพัฒนาชุมชนจึงมีลักษณะที่เป็นกระบวนการ เป็นวิธีการ เป็นโครงการ และเป็นขบวนการทางสังคม ดังนี้

10.1 การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการ คือ มีความต่อเนื่องของปฏิกิริยาโต้ตอบต่อกันของคนในชุมชน การพัฒนาชุมชนจึงต้องมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกัน จะขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไม่ได้

10.2 การพัฒนาชุมชนเป็นวิธีการ ซึ่งนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ จึงต้องกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานให้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล ความต้องการของประชาชนในชุมชน และเหมาะสมกับสภาพพื้นฐานของชุมชน

10.3 การพัฒนาชุมชนเป็นโครงการ ประกอบด้วย เนื้อหาและแผนงานย่อยที่เน้นความคิดริเริ่มของชุมชน การสนับสนุนส่งเสริมความก้าวหน้าของคนในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน การสนับสนุนจากรัฐบาล และการประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

10.4 การพัฒนาชุมชนเป็นขบวนการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของอารมณ์ อันก่อให้เกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชน การพัฒนาชุมชนจึงต้องใช้แรงจูงใจกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัว เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ไม่เฉื่อยชาหรือทอดอ

กรมการพัฒนาชุมชน (2551, น. 15-17) กล่าวว่า แนวคิดของการพัฒนาชุมชน เกิดขึ้นด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าประชาชนจำนวนมาก โดยเฉพาะในชนบทของประเทศไทยยังยากจน มีความด้อยทั้งในทางสุขภาพร่างกายและฐานะทางสังคม ภาระหน้าที่ของงานพัฒนาชุมชน คือ การขจัดปัดเป่าปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การปรับปรุงชนบทให้พ้นจากความยากจน โรคภัยไข้เจ็บ และความไม่รู้ต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้ชาวชนบทได้มีความสุขดังที่ชาวเมืองได้รับ ดังนั้น การพัฒนาชุมชนต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชุมชน โดยแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1. ความร่วมมือระหว่างรัฐและชุมชน การพัฒนาที่ได้ผลดีที่สุดและถาวรที่สุดนั้น ควรเกิดจากพลังและขีดความสามารถของชุมชนที่ได้ผนึกกำลังขึ้นมา ผสมผสานกับการสนับสนุนจากพลังการปกครองแห่งรัฐ การให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียวนั้นนอกจากยากที่จะประสบความสำเร็จ และผลงานไม่มั่นคงถาวรแล้วยังอาจนำไปสู่การขยายช่องว่าง และความขัดแย้งระหว่างพลังทั้งสองฝ่าย สังคมใดที่ปล่อยให้ชุมชนพัฒนาไปตามธรรมชาติด้วยความสามารถของชุมชนเอง สังคมนั้นก็มีแต่จะถอยหลัง และนอกจากนั้นยังเผยให้เห็นถึงความไร้สมรรถภาพของรัฐบาลอีกด้วย ในทางกลับกันถ้าหากสังคมใดรัฐเป็นผู้ทำให้ประชาชนฝ่ายเดียว การพัฒนาจะเป็นไปอย่างเชื่องช้า และยังเป็น การเสริมสร้างทรศณะแบบคอยให้ผู้อื่นช่วยเหลือตลอดเวลาในหมู่ประชาชน ผลตามมา คือ มีการพัฒนาแต่ทางด้านรูปธรรม แต่ด้านตัวคนหรือนามธรรมไม่ได้รับการพัฒนาเลย

2. การช่วยเหลือตนเองเป็นความเชื่อที่เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานของนักพัฒนาว่าวิธีการช่วยเหลือคนอื่นนั้น วิธีที่ดีที่สุด คือ การช่วยให้ประชาชนมีขีดความสามารถช่วยตนเองต่อไปได้ โดยไม่ต้องคอยพึ่งให้คนอื่นมาช่วยอยู่ตลอดเวลา ย่อมหมายความว่าตราบใดที่รัฐยังต้องคำจุนช่วยเหลือประชาชนแบบเลี้ยงเด็กไม่รู้จักโตแล้วการช่วยเหลือก็ปราศจากประสิทธิภาพ

3. ความคิดริเริ่มของชุมชน การที่ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้นั้นต้องได้รับการนำความคิดที่ถูกต้องจนมีทรศณะและศรัทธาต่อการพัฒนาไปในแง่บวกจนถึงขนาดที่สามารถแสดงความคิดริเริ่มทำงานตาม โครงการพัฒนา โดยมีต้องรอให้รัฐเป็นผู้เข้ามาชักชวนหรือกระตุ้นเตือนอยู่ตลอดเวลา ความคิดริเริ่มที่มาจากภายนอกมักไม่ค่อยตรงกับความต้องการและปัญหาของชุมชน และมักไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากประชาชนด้วย อย่างไรก็ตามถ้าหากชุมชนยังลังเลและไม่เต็มใจที่จะออกความคิดริเริ่มเป็นเรื่องจำเป็นที่ทางฝ่ายรัฐต้องเข้าไปนำความคิดและกระตุ้นเตือนให้ชุมชนเกิดความเคลื่อนไหว โดยใช้วิธีการรวมกลุ่ม และการให้การศึกษาแก่ชุมชนเป็นแนวทางในการกระตุ้นให้ชุมชนเกิดความคิดริเริ่ม

4. ความต้องการของชุมชน ปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นผลผลิตของวัฒนธรรม โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมของชุมชนเอง ในขณะที่วัฒนธรรม

และสิ่งแวดล้อมของชุมชนกำลังมีปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของชุมชนมีแนวโน้มที่แตกต่างไปจากเดิม ในชุมชนแบบดั้งเดิมที่ไม่มีการติดต่อกับภายนอกมากนัก ความต้องการของชุมชนมักปรากฏออกมาในรูปของการบริโภค แต่ในชุมชนที่ทันสมัยและมีการติดต่อกับสังคมภายนอกตลอดเวลา ความต้องการของชุมชนมีลักษณะเด่นในเรื่องของการพัฒนา อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการพัฒนาชุมชนจะยึดถือแนวความคิด ความต้องการของชุมชนเป็นแนวทางในการดำเนินงาน แต่มีข้อแม้ว่าความต้องการของชุมชนต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขบางประการ คือ แนวความคิดนี้ ต้องมีความยืดหยุ่นและเคลื่อนไหว ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

5. ความสมดุลในการพัฒนา จุดเน้นของงานพัฒนาชุมชนอยู่ที่ว่าการพัฒนาทั้งด้านรูปธรรมและนามธรรมต้องได้สัดส่วนกัน ถึงแม้การพัฒนาชุมชนมุ่งพัฒนาตัวคนให้มีทรศนะ ศรัทธา และขีดความสามารถจนช่วยตัวเองได้ แต่การพัฒนาค้นกับสิ่งแวดล้อมเป็นของคู่กัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หากมุ่งพัฒนาด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะจะทำให้เกิดผลการพัฒนาที่ผิดรูปผิดร่าง เช่น เจริญแต่ด้านวัตถุแต่จิตใจไม่เจริญจะนำไปสู่สังคมพิกการในที่สุด ดังนั้น งานพัฒนาชุมชนจึงมุ่งพัฒนาทั้งด้านรูปธรรมและนามธรรมควบคู่กันไปในอัตราที่ได้สัดส่วน

6. การศึกษาภาคชีวิต หมายถึง การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่ดำรงอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงคุณภาพของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน เสริมสร้างความรู้และทักษะในฐานะที่เป็นช่างฝีมือ เป็นหัวหน้าครอบครัว มุ่งให้ประชาชนที่รับผิดชอบดำรงตนอยู่ในสังคมประชาธิปไตยอันก้าวหน้า สังคมซึ่งส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เป็นผู้มีจิตใจรักความก้าวหน้า มีความปรารถนาที่จะดำรงชีวิตอยู่ในระดับและรูปแบบที่ดีกว่า ทางที่จะทำเช่นนั้นได้ โดยความร่วมมือกับประชาชน ส่งเสริมความสนใจในกลุ่มของตน และความสนใจในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

7. การพัฒนาชุมชนเป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ หมายความว่า ปัญหาของชุมชนไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยเฉพาะเท่านั้น แต่จะต้องเป็นการประสานปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการประสานงานของวิธีการหลายวิธีการ และหลายด้าน หากศึกษาปัญหาของชุมชนอย่างละเอียด พบว่า ปัญหาของชุมชนนั้นมีต้นตอเกิดจากแหล่งต่าง ๆ หรือมีสาเหตุหลายประการ จึงต้องดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ ด้านต่าง ๆ พร้อมกันไป การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาของชุมชนจึงต้องหยิบยกปัญหาของชุมชนนั้นมาพิจารณาอย่างละเอียด และต้องระลึกว่าปัญหาหนึ่งจะเกี่ยวพันหรือกระทบกระเทือน ไปอีกปัญหาหนึ่งหรือหลายปัญหาอยู่เสมอ ฉะนั้น โครงการที่ต่อสู้กับปัญหาจึงถูกกำหนดให้สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ได้หลายปัญหาหรือปัญหาหนึ่งอาจต้องมีโครงการเข้าต่อสู้หลายโครงการ

8. การพัฒนาชุมชนเป็นการดำเนินงานที่เริ่มจากท้องถิ่นชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ มิได้หมายความว่านโยบายชาติเป็นผู้กำหนดคน นโยบายท้องถิ่น แต่มีความหมายว่ากิจกรรมในท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนให้เป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนค้ำจุนนโยบายชาติ การสนับสนุนที่ได้รับนี้ก็คือ การสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านวัสดุกำลังคน ฉะนั้นการดำเนินงานของท้องถิ่นใดเป็น โดยเอกเทศ ปราศจากเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายชาติย่อมจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐเท่าที่ควร

จากการศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของนักวิชาการหลายท่านพบว่า มีความใกล้เคียงกันซึ่งสามารถสรุปข้อมูลเป็นตารางได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน	ยูวัฒน์ วุฒิมณี (2526)	จิรพรรณ กาญจนจิตรา (2530)	ทะนงศักดิ์ คู่แม่ไข่มุก (2534)	ปรีชาติ วลัยเสถียร (2543)	สนธยา พลศรี (2547)	กรมการพัฒนาชุมชน (2551)	ผู้วิจัย
คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดของชุมชน	-	-	-	-	✓	-	-
การมีส่วนร่วมของประชาชน	-	-	✓	✓	✓	-	✓
การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การใช้ทรัพยากรในชุมชน	-	-	-	-	✓	-	-
การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	-	-	✓	✓	✓	✓	✓
ขีดความสามารถของชุมชนและรัฐบาล	-	-	-	-	✓	-	-
การร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชน	-	-	-	-	✓	✓	-
การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ	-	✓	-	-	✓	✓	-
ความสมดุลในการพัฒนา	-	-	-	-	✓	✓	✓
การศึกษาภาคชีวิต	-	-	✓	✓	✓	✓	-
ความต้องการของชุมชน	-	-	✓	✓	-	✓	-
การดำเนินงานที่เริ่มจากท้องถิ่นชนบท	✓	✓	-	-	-	✓	-
การพัฒนาชุมชนมีขอบเขตกว้างขวาง	✓	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 2.1 สรุปว่า ผู้วิจัยต้องการศึกษาแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การริเริ่มของประชาชนใน ชุมชน และความสมดุลในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าภายใต้ กรอบแนวคิดที่ว่า เป็นกองทุนของชุมชน ประชาชนทุกคนที่อยู่ในพื้นที่รอบ โรงไฟฟ้า มีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคต และความเป็นอยู่ของชุมชน เพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รอบ โรงไฟฟ้า ให้ได้รับความเจริญและการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งการอยู่ร่วมกันระหว่าง โรงไฟฟ้าและชุมชนในพื้นที่รอบ โรงไฟฟ้าอย่างผาสุก และสอดคล้อง กับภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน คือ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคง และมีเสถียรภาพ โดยมี รายละเอียด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเปิด โอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วม ปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมรับผิดชอบในทุก ๆ ขั้นตอน ซึ่งมีแนวคิด ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร (2532, น. 362) กล่าวถึง หลักการสำคัญของ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดย ยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล

2. หลักการจัดความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิดจะมีอิทธิพลต่อการ ดำเนินงานเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว

3. หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความขยัน ความอดทน การร่วมมือ การซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะ อุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจประชาชนให้ร่วมสนับสนุน นโยบายและเป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

4. หลักการให้การศึกษอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ ความคิดของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น โดยให้ประชาชนมีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเอง รู้จักวิเคราะห์เห็นคุณค่าของงาน และนำไปสู่ การเข้าร่วมในการพัฒนา

5. หลักการทำงานเป็นทีมสามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการ พัฒนา

6. หลักการสร้างพลังชุมชน การรวมกลุ่มกันทำงาน จะทำให้เกิดพลังในการ ทำงานและทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ

อนุภาพ ธีรลาภ (2548, น. 25) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายปัจจัย ประกอบด้วย ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่าความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวก ความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับ การยอมรับแบบง่าย ความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม การยอมรับในอำนาจรัฐ และฐานะทางเศรษฐกิจ

สิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550, น. 39) กล่าวถึง ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีอยู่ด้วยกัน 2 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยของสิ่งจูงใจในการเห็นว่าคุณจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป 2) ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ทุก ๆ คนและทุก ๆ กลุ่มในชุมชน มีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีตัวแทนหรือเข้าร่วมโดยตรง ควรมีเวลากำหนดที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมจะสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ตามสภาพเป็นจริงของตน และกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

John & Norman (1977, อ้างถึงใน ดวงสมร นาเมือง, 2554, น. 57) กล่าวถึง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. เพศ ความแตกต่างทางเพศจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน โดยเพศชายมักจะมีความรู้สึกลงในด้านการเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง อันมีผลทำให้เพศชายเกิดความรู้สึกว่าตนมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับพัฒนาชุมชนได้มากกว่าเพศหญิง

2. อายุ ผู้ที่มีอายุมากย่อมรับรู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ที่น่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย จึงมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการชุมชน เพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกลงเป็นเจ้าของ และการแก้ปัญหามาของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น

3. รายได้เป็นปัจจัยในเชิงโครงสร้างทางสังคม เหตุที่รายได้มีนัยเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการมีส่วนร่วมนั้นเป็นเพราะว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมมิได้เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยมีต้องแลกกับสิ่งใด อย่างน้อยที่สุดก็เป็นการเสียโอกาสในการกระทำสิ่งอื่น เมื่อพิจารณาในทางเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นโดยทั่วไปแล้วบุคคลที่มีฐานะในเชิงรายได้และในทางสังคมสูงก็มักจะมีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากกว่าบุคคลที่มีรายได้น้อย

4. การศึกษาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางด้านเทคนิคหรือบางที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคของคนในการเข้าถึงกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การอ่านออกเขียนได้ของคนในชุมชนนั้นจะวัดจากจำนวนปีที่เข้าศึกษาต่อในระบบโรงเรียน และโดยทั่วไปการพิจารณาตัวแปรด้านการศึกษานี้มักจะควบคู่ไปกับปัจจัยหรือตัวแปรด้านเพศและอายุด้วย

6. อาชีพ การกำหนดลักษณะของอาชีพจะช่วยให้เกิดความสะดวกต่อการระบุกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนา โดยทั่วไปแล้วเรามักจะแบ่งอาชีพออกเป็นอาชีพในภาคเกษตรกรรมและอาชีวนอกภาคเกษตรกรรม

7. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานในที่ถิ่นเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมสาธารณะ เพราะระยะเวลาที่ได้จากการตั้งถิ่นฐาน การเป็นเจ้าของความคุ้นเคย ทำให้เป็นปัจจัยที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน คือ การเสริมสร้างความสามารถของประชาชนและชุมชนให้สามารถพัฒนาชุมชนได้ด้วยตัวเอง การช่วยเหลือจากภายนอกชุมชนต้องเป็นสิ่งที่เกินความสามารถของชุมชนเท่านั้น ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ศาสตราจารย์ ชินเวศยวงศ์ (2558) กล่าวว่า ผู้ที่มีรายได้สูงย่อมมีกำลังในการสรรหาสิ่งต่าง ๆ มาตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ กล่าวคือ เป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองในระดับปัจเจกบุคคลได้ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ จึงมักมีแนวคิดที่ชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ย่อมมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

3. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน คือ การพัฒนาชุมชนต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ผู้ริเริ่มในการจัดทำโครงการ และการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ต้องให้ประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบ

4. ความสมดุลในการพัฒนา คือ การพัฒนาชุมชนมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการหลายด้าน ต้องดำเนินการทุกด้าน และต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการพัฒนา ซึ่งทุกกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (2556, น. 47) กล่าวว่า โครงการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่จะขาดความสมดุลของการพัฒนา นอกจากจะทำให้เกิดช่องว่างของความก้าวหน้า คือ ความเป็นอยู่ของประชาชนแตกต่างกันมากแล้ว ยังทำให้เกิดปรากฏการณ์ชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “สมัยใหม่แต่ไม่พัฒนา” อันหมายถึงชุมชนหรือคนในชุมชนได้รับการพัฒนาทางด้านวัตถุอย่างมาก ในขณะที่การพัฒนาทางด้านจิตใจไม่ได้รับการส่งเสริมให้เท่าเทียมกับความเจริญทางด้านวัตถุ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิทธิพงษ์ ประทีปสุขปรกรณ์ (2549) ศึกษาการประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (เอส เอ็ม แอล) : ศึกษากรณีหมู่บ้านต้นแบบ ศาลเจ้าแก้ง อำเภอกะลาสิขัง จังหวัดชลบุรี จากการศึกษา พบว่า โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) มีความสำเร็จเนื่องจาก 1) เป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน 2) มีการจัดเตรียมทรัพยากรในการทำกิจกรรมอย่างครบถ้วน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณตามความจำเป็น มีความเหมาะสมของพื้นที่โครงการ และเจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และ 3) คณะกรรมการมีการดำเนินการตามแผน มีการติดตามกำกับดูแลงาน ประสานงานกับหน่วยงานของภาครัฐและประชาชนในพื้นที่ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ คือ 1) ชุมชนขาดเงินทุนในการสนับสนุนเพิ่มเติมจากการดำเนินโครงการ ทำให้มีเงินไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาในโครงการใหญ่ๆ ของชาวบ้าน 2) ขาดผู้ออกแบบและประมาณราคาก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์ภายในหมู่บ้าน และ 3) ขาดเครื่องมือที่ทันสมัย (คอมพิวเตอร์) ในการจัดทำเอกสารและรายงานต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของนนทยา สุวิมล (2546) และกมลลักษณ์ ดิษยนนท์ (2545) ที่ทำการศึกษาในหัวข้อสอดคล้องกันพบตรงกันว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชน คือ ชุมชนขาดความสามารถในการจัดหางบประมาณมาใช้ในการดำเนินโครงการ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการในโครงการที่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมากและเป็นที่ต้องการของประชาชนมากกว่าได้

ธิดารัตน์ ไช้แก้ว (2550) ศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML): กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานของโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และประสิทธิผลการบริหารงานของโครงการในรายด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ ความชัดเจนของนโยบายโครงการ งบประมาณ และทรัพยากร และด้านกระบวนการ อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ การวางแผน การจัดเตรียมหน่วยงาน การประสานงาน การประเมินผล การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือ การอำนวยความสะดวกและการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

สุนิรัตน์ เหมะ (2550) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการนำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ไปปฏิบัติในจังหวัดปทุมธานี จากการศึกษา พบว่า

ระดับความสำเร็จของโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับความสำเร็จของโครงการในรายด้าน ประกอบด้วย ด้านขนาดของโครงการมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จ ด้านลักษณะของโครงการ มี 4 ปัจจัย คือ ความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติ ความยากง่ายของโครงการ ภาวะผู้นำของคณะทำงาน และการสื่อสารของโครงการมีความแปรปรวนกับระดับความสำเร็จตามลำดับ และด้านทรัพยากรของโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จ

สุดาวดี เพชรสม (2551) ศึกษาการประเมินประสิทธิผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา กองทุนชุมชนเมืองเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และประสิทธิผลของโครงการในรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ด้านการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตัวเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง เสริมสร้างการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และด้านการเกิดศักยภาพความเข้มแข็งของประชาชนในชุมชนด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถพัฒนาการจัดระบบบริหารจัดการเงินทุน และด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ประชาชนที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อการประเมินประสิทธิผลไม่ต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ และตำแหน่งต่างกันส่งผลต่อการประเมินประสิทธิผลต่างกัน

พรศิริ วณิชลักษณ์ (2552) ศึกษาการประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ตำบลบางพลีน้อย อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการในภาพรวมและประสิทธิผลของโครงการในรายด้าน ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหาส่วนรวมของหมู่บ้าน การพัฒนาการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน การสร้างอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืนให้ประชาชน และการจัดการ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งต่างกัน มีการประเมินประสิทธิผลไม่ต่างกัน ยกเว้นการแก้ไขปัญหาส่วนรวมของหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 20-35 ปี ประเมินประสิทธิผลสูงกว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี 36-50 ปี และตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

พิศณู ฟองศรี (2553) ศึกษาการประเมินประสิทธิผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการอยู่ในระดับสูง และองค์ประกอบของประสิทธิผล ประกอบด้วย การอยู่รอดของกองทุน ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และประสิทธิภาพหรือกำไร อยู่ในระดับสูง สำหรับปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการ ประกอบด้วย ตัวแปร

นโยบายหน่วยเหนือ การมีส่วนร่วมของประชาชน บริบทชุมชน นโยบายกองทุน ภาวะผู้นำ ประชากรกองทุน การบริหารกองทุน วัฒนธรรมกองทุน และคุณลักษณะคณะกรรมการกองทุน ซึ่งเรียงลำดับตามขนาดอิทธิพลจากมากไปน้อย สำหรับปัญหาที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการ ประกอบด้วย ระบบกองทุน คือ มีจำนวนเงินน้อยไม่เพียงพอกับสมาชิก และขาดการประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการ คือ ไม่มีเวลา ขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ และไม่ยุติธรรม และสมาชิก คือ ไม่ใช่เงินตามวัตถุประสงค์ และขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะประกอบด้วย จัดกิจกรรมหรือ โครงการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน ดำเนินมาตรการให้ประชาชนมีส่วนร่วม พัฒนาประธานกองทุน และสนับสนุนการบริหารกองทุนอย่างโปร่งใส

อมรศักดิ์ สีนเหล็ก (2553) ศึกษาความสำเร็จโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ของตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษา ระดับประถมศึกษา และมีอาชีพเกษตร (ทำไร่ ทำนา ทำสวน) จากการศึกษา พบว่า ความสำเร็จของโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เพื่อให้ประชาชนเกิดความสามัคคี และมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ และความสำเร็จของโครงการในรายด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยสนับสนุน และด้านกระบวนการอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ด้านบริบท ด้านปัจจัยสนับสนุน และด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการ

สหัส อมรพรหม (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมกองทุนพัฒนาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าแก่งคอย 2 จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมกองทุนพัฒนาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าแก่งคอย 2 โดยรวม อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมกองทุนพัฒนาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าแก่งคอย 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีความแตกต่างกันตามสถานภาพในชุมชนและการรับรู้เรื่องกองทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่แตกต่างกันตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน

มุลนิธิพัฒนาไท (2558) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนของจังหวัดพะเยา จากการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนของจังหวัดพะเยา มีรายละเอียด ดังนี้ 1) การชี้แจงทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และลักษณะการดำเนินโครงการในระยะแรกแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์กรชุมชนยังไม่ชัดเจน เนื่องจาก

การพัฒนากระบวนการเป็นแนวทางใหม่สำหรับระบบราชการและประชาชน 2) ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการร่วมกันคิดและกำหนดแนวทางในการพัฒนาชุมชน 3) กระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการในแต่ละระดับทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับระบบ กนภ. ทำให้การสนับสนุนระบบงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ในระบบ กนภ. ไม่สามารถประสานกันได้อย่างเป็นระบบ 4) ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกระบวนการ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนย้ายข้าราชการภาครัฐบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง และการพัฒนากระบวนการเป็นเรื่องที่ผู้บริหารรุ่นเก่าไม่สันทัด จึงขาดการสนใจสนับสนุน และ 5) โครงการตามนโยบายต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนากระบวนการประชาคม โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบเฉพาะหน่วย ต่างคนต่างทำ และไม่มีหน่วยงานใดที่พยายามทำความเข้าใจว่าโครงการเหล่านั้นคือส่วนผสมของความยั่งยืนในการพัฒนา

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การกำหนดกรอบแนวคิดในด้านข้อมูลส่วนบุคคล มีความใกล้เคียง และขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังตารางที่ 2.2

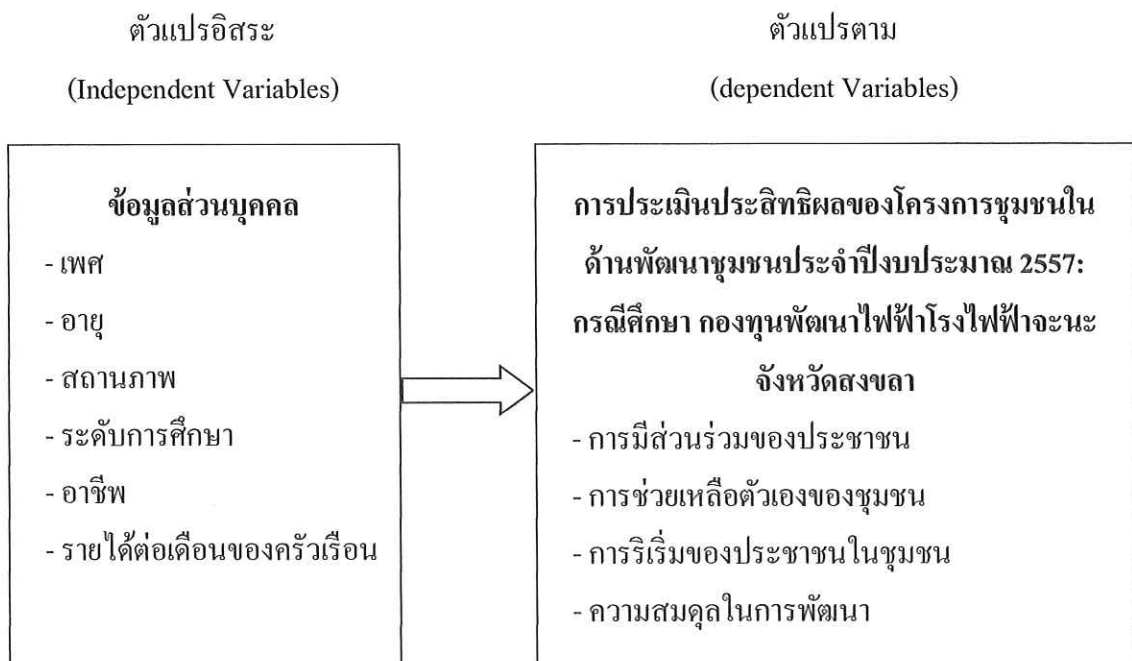
ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลส่วนบุคคล จากการทบทวนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	ลิตธิพงษ์ ประทีปสุขปรกรณ์ (2549)									
	ลิตธิพงษ์ ประทีปสุขปรกรณ์ (2549)	ธิดารัตน์ ไชแก้ว (2550)	สุนิรัตน์ เหมะ (2550)	ศุภาวดี เพชรสม (2551)	พรศิริ วณิชลักษณ์ (2552)	พิชญ์ พงศ์ (2553)	อมรศักดิ์ สินเหลือ (2553)	สหัส อมรพรหม (2556)	มูลนิธิพัฒนาไท (2558)	ผู้วิจัย
เพศ	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
อายุ	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
สถานภาพ	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	✓
ระดับการศึกษา	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
อาชีพ	-	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
รายได้ต่อเดือนของ ครัวเรือน	-	✓	-	-	✓	-	-	-	-	✓
ตำแหน่ง	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-
ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-

จากตารางที่ 2.2 สรุปว่า ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในด้านข้อมูลส่วนบุคคลที่มีผลต่อการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557: ทัศนศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน ยกเว้นตำแหน่ง และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน เพราะการกำหนดขอบเขตเกี่ยวกับตำแหน่ง และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน อาจจะส่งผลให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ไม่เพียงพอ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการศึกษารื่อง การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557: ทัศนศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จึงมีเหตุผลที่สนับสนุนเพียงพอ ผู้วิจัยสามารถอ้างอิงในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัย ได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลคลองเป๊ะ ตำบลจะโหนด และตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 26,009 คน เนื่องจากตำบลดังกล่าวมีพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ในรัศมี 5 กิโลเมตร ซึ่งได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า และได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา มากกว่าตำบลอื่น ๆ ที่อยู่ในลำดับ 1-3 โดยมีจำนวนประชากรดังนี้ (ข้อมูลจากสถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน พ.ศ. 2557)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)
ตำบลคลองเป๊ะ	5,500
ตำบลจะโหนด	7,624
ตำบลนาทับ	12,885
รวม	26,009

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2557

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลคลองเปี๊ยะ ตำบลจะโหนง และตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามานะ (Yamane, 1973, pp. 125) กำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05 ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

แทนค่าในสูตร จะได้

$$n = \frac{26,009}{1 + 26,009(0.05)^2}$$

$$n = 394$$

3. วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยคำนวณการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งตำบล} = \frac{\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรทั้งตำบล}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามรายตำบล

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ตำบลคลองเปี๊ยะ	5,500	83
ตำบลจะโหนง	7,624	116
ตำบลนาทับ	12,885	195
รวม	26,009	394

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557 ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-Ended Question) มีคำตอบหลายตัวเลือก (Multiple Choices) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557 ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา สร้างขึ้นจากแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชน การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การริเริ่มของประชาชนในชุมชน และความสมดุลในการพัฒนา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความสามารถ ระดับความต้องการ และระดับความเหมาะสม มีระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความสามารถ ระดับความต้องการ และระดับความเหมาะสม มีระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความสามารถ ระดับความต้องการ และระดับความเหมาะสม มีระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความสามารถ ระดับความต้องการ และระดับความเหมาะสม มีระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความสามารถ ระดับความต้องการ และระดับความเหมาะสม มีระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์

3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และนำร่างแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำร่างแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.874

ด้านการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.859

ด้านการริเริ่มของประชาชนในชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.875

ด้านความสมดุลในการพัฒนา มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.885

ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้ (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2552, น. 144)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ตำบลคลองเปียง ตำบลจะโพนง และตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 394 คน โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน-30 พฤษภาคม 2559

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บได้จากการศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ บทความ ข้อมูลสถิติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ มีดังนี้

1. ข้อมูลส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การหาค่าเฉลี่ยในการแปลผลคะแนน โดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550, น. 25) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} \times \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

- เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย จะยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้
- 4.21-5.00 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโครงการชุมชนมากที่สุด
 - 3.41-4.20 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโครงการชุมชนมาก
 - 2.61-3.40 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโครงการชุมชนปานกลาง
 - 1.81-2.60 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโครงการชุมชนน้อย
 - 1.00-1.80 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโครงการชุมชนน้อยที่สุด

3. ข้อมูลส่วนที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่า t-test (Independent Sample t-test) สำหรับตัวแปรที่แบ่งได้ 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ เพศ และค่า F-test (One Way ANOVA) สำหรับตัวแปรที่แบ่งได้มากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน และในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc Test) ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

4. ข้อมูลส่วนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง “การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F
Sig.	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Significance)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

ตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ตำบลคลองเปยะ ตำบลจะโหนง และตำบลนาทับ ซึ่งเป็นตำบลที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าจะนะ และได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา มากกว่าตำบลอื่น ๆ จำนวน 394 คน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา
(n = 394)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	215	54.57
หญิง	179	45.43
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	25	6.34
20-30 ปี	62	15.74
31-40 ปี	111	28.18
41-50 ปี	136	34.52
มากกว่า 50 ปี	60	15.22
สถานภาพ		
โสด	89	22.59
สมรส	278	70.56
หม้าย/หย่าร้าง	27	6.85

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 394)		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	89	22.59
มัธยมศึกษา/ปวช.	118	29.95
อนุปริญญา/ปวศ.	74	18.78
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	113	28.68
อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	32	8.12
พนักงานบริษัท	37	9.39
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	86	21.83
เกษตรกร/ประมง	132	33.50
รับจ้างทั่วไป	81	20.56
นักเรียน/นักศึกษา	26	6.60
รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	95	24.11
10,000-15,000 บาท	162	41.12
15,001-20,000 บาท	86	21.83
20,001-25,000 บาท	28	7.11
มากกว่า 25,000 บาท	23	5.83

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.57 และเพศหญิงร้อยละ 45.43

อายุ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.52 รองลงมา อยู่ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.18 อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.74 อายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.22 และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.34 ตามลำดับ

สถานภาพ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 70.56 รองลงมามีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 22.59 และน้อยที่สุดคือ สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 6.85 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 29.95 รองลงมาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 28.68 ระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 22.59 และน้อยที่สุดคือ ระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 18.78 ตามลำดับ

อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมา มีอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 21.83 อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 20.56 พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 9.39 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 8.12 และน้อยที่สุดคือ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.60 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.12 รองลงมา มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.11 รายได้อยู่ระหว่าง 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.83 รายได้อยู่ระหว่าง 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.11 และน้อยที่สุดคือ รายได้มากกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.83 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

ผลการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชน การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การริเริ่มของประชาชนในชุมชน และความสมดุลในการพัฒนา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตารางที่ 4.2-4.6

ตารางที่ 4.2 แสดงประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

(n = 394)

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	3.84	0.86	มาก
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.49	0.85	มาก
3. ความสมดุลในการพัฒนา	3.37	0.90	ปานกลาง
4. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	3.25	0.93	ปานกลาง
รวม	3.49	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การริเริ่มของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.84$) และการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X} = 3.49$) อยู่ในระดับมาก ส่วนความสมดุลในการพัฒนา ($\bar{X} = 3.37$) และการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน ($\bar{X} = 3.25$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3 แสดงประสิทธิภาพของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการริเริ่มของประชาชนในชุมชน

(n = 394)			
การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. โครงการชุมชนเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน	3.90	0.98	มาก
2. ชุมชนต้องการเป็นผู้ริเริ่มในการเสนอโครงการชุมชน	3.89	0.93	มาก
3. ชุมชนต้องการเป็นผู้ริเริ่มในการจัดทำโครงการชุมชน	3.80	0.93	มาก
4. ชุมชนต้องการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการชุมชน	3.78	0.98	มาก
รวม	3.84	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การริเริ่มของประชาชนในชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การริเริ่มของประชาชนในชุมชนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความต้อการสูงสุด คือ โครงการชุมชนเกิดจากความต้อการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ ชุมชนต้อการเป็นผู้ริเริ่มในการเสนอโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.89$) ชุมชนต้อการเป็นผู้ริเริ่มในการจัดทำโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.80$) และต่ำที่สุด คือ ชุมชนต้อการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

(n = 394)			
การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากโครงการชุมชน	3.73	0.98	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่	3.67	0.93	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการชุมชน	3.62	0.97	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการวางแผนชุมชน	3.42	0.98	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามโครงการชุมชน	3.38	0.94	ปานกลาง
6. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชน	3.38	0.99	ปานกลาง
7. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการชุมชน	3.24	0.91	ปานกลาง
รวม	3.49	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่ในระดับมากมีจำนวน 4 ข้อ เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.73$) การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.67$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.62$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผนชุมชน ($\bar{X} = 3.42$) ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการติดตามโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.38$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.38$) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.24$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านความสมดุลในการพัฒนา

(n = 394)

ความสมดุลในการพัฒนา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาคน และสิ่งแวดล้อม	3.52	0.99	มาก
2. โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนา ร่างกายและจิตใจของคน	3.32	0.94	ปานกลาง
3. โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศและวัย	3.26	0.97	ปานกลาง
รวม	3.37	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความสมดุลในการพัฒนาของ โครงการชุมชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสมดุลในการพัฒนาของ โครงการชุมชนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนข้อที่มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาร่างกายและจิตใจของคน ($\bar{X} = 3.32$) และ โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศและวัย ($\bar{X} = 3.26$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน

(n = 394)

การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ชุมชนสามารถจัดหาแรงงานในการดำเนินโครงการ ชุมชนด้วยตัวเอง	3.39	0.93	ปานกลาง
2. ชุมชนสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ ชุมชนด้วยตัวเอง	3.31	0.96	ปานกลาง
3. ชุมชนสามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินโครงการชุมชนในส่วนที่ขาดด้วยตัวเอง	3.06	0.92	ปานกลาง
รวม	3.25	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การช่วยเหลือตัวเองของชุมชนมีความสามารถอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับความสามารถสูงสุด คือ ชุมชนสามารถจัดหาแรงงานในการดำเนิน โครงการชุมชนด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 3.39$) รองลงมา คือ ชุมชนสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนิน โครงการชุมชนด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 3.31$) และต่ำที่สุด คือ ชุมชนสามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนิน โครงการชุมชนในส่วนที่ขาดด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 3.06$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการทดสอบความแตกต่างของการประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ในด้านต่าง ๆ ตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test และ F-test แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน	ชาย (n = 215)		หญิง (n = 179)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
- การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.59	0.87	3.38	0.81	2.46	0.01*
- การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	3.21	0.92	3.30	0.94	-0.94	0.35
- การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	3.90	0.86	3.77	0.85	1.47	0.14
- ความสมดุลในการพัฒนา	3.36	0.90	3.38	0.91	-0.16	0.87
รวม	3.52	0.74	3.46	0.71	0.79	0.43

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนจำแนกตามเพศ โดยภาพรวม (Sig. = 0.43) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันตามเพศ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig. = 0.01) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผล

ของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความแตกต่างกันตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนเพศชาย ($\bar{X} = 3.59$) มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนมากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 3.38$) ส่วนค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน (Sig = 0.35) การริเริ่มของประชาชนในชุมชน (Sig = 0.14) และความสมดุลในการพัฒนา (Sig = 0.87) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การริเริ่มของประชาชนในชุมชน และความสมดุลในการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันตามเพศ

ตารางที่ 4.8 แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน	น้อยกว่า 20 ปี (n = 25)		20-30 ปี (n = 62)		31-40 ปี (n = 111)		41-50 ปี (n = 136)		มากกว่า 50 ปี (n = 60)		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
- การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.07	0.94	3.16	0.82	3.49	0.78	3.60	0.85	3.77	0.79	6.58	0.00*
- การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	3.15	0.98	3.00	0.98	3.27	0.84	3.32	0.89	3.36	0.93	1.63	0.17
- การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	3.52	0.87	3.40	0.94	3.76	0.84	4.00	0.76	4.23	0.77	10.52	0.00*
- ความสมดุลในการพัฒนา	3.17	0.99	3.24	0.96	3.41	0.83	3.44	0.91	3.34	0.92	0.86	0.49
รวม	3.23	0.79	3.20	0.84	3.48	0.67	3.59	0.70	3.68	0.64	5.14	0.00*

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนจำแนกตามอายุ โดยภาพรวม (Sig. = 0.00) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig = 0.00) และการริเริ่มของประชาชนในชุมชน (Sig = 0.00) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและการริเริ่มของประชาชนในชุมชนมีความแตกต่างกันตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน (Sig = 0.17) และความสมดุลในการพัฒนา (Sig = 0.49) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าการช่วยเหลือตัวเองของชุมชนและความสมดุลในการพัฒนาไม่มีความแตกต่างกันตามอายุ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ Scheffe' แสดงดังตารางที่ 4.9-4.11

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	น้อยกว่า	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า
		20 ปี				50 ปี
		3.23	3.20	3.48	3.59	3.68
น้อยกว่า 20 ปี	3.23	-	0.03 (0.99)	-0.25 (0.63)	-0.36 (0.25)	-0.45 (0.14)
20-30 ปี	3.20		-	-0.28 (0.18)	-0.39 (0.10)	-0.48 (0.00)*
31-40 ปี	3.48			-	-0.11 (0.85)	-0.20 (0.57)
41-50 ปี	3.59				-	-0.09 (0.96)
มากกว่า 50 ปี	3.68					-

*Sig. < 0.05

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.)

ตัวเลขนอกวงเล็บ หมายถึง ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี กับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี (Sig. = 0.00) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนจากประชาชน

ที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี กับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลของ โครงการชุมชน พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการชุมชนจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ($\bar{X} = 3.20$) มีค่าน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 3.68$) ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.) มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	น้อยกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
		3.07	3.16	3.49	3.60	3.77
น้อยกว่า 20 ปี	3.07	-	-0.09 (0.99)	-0.42 (0.26)	-0.53 (0.07)	-0.70 (0.01)*
20-30 ปี	3.16		-	-0.33 (0.17)	-0.44 (0.10)	-0.61 (0.00)*
31-40 ปี	3.49			-	-0.11 (0.88)	-0.28 (0.33)
41-50 ปี	3.60				-	-0.17 (0.78)
มากกว่า 50 ปี	3.77					-

*Sig. < 0.05

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.)

ตัวเลขนอกวงเล็บ หมายถึง ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี กับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี (Sig. = 0.01) และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี กับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี (Sig. = 0.00) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี อายุระหว่าง 20-30 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.07$) และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ($\bar{X} = 3.16$) มีส่วนร่วมต่อโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 3.77$) ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.) มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการริเริ่มของประชาชนในชุมชน จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	น้อยกว่า	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า
		20 ปี				50 ปี
		3.52	3.40	3.76	4.00	4.23
น้อยกว่า 20 ปี	3.52	-	0.12 (0.98)	-0.24 (0.79)	-0.48 (0.13)	-0.71 (0.01)*
20-30 ปี	3.40		-	-0.36 (0.10)	-0.60 (0.06)	-0.83 (0.00)*
31-40 ปี	3.76			-	-0.24 (0.26)	-0.47 (0.11)
41-50 ปี	4.00				-	-0.23 (0.50)
มากกว่า 50 ปี	4.23					-

*Sig. < 0.05

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.)

ตัวเลขนอกวงเล็บ หมายถึง ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการริเริ่มของประชาชนในชุมชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี กับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี (Sig. = 0.01) และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี กับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี (Sig. = 0.00) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี อายุระหว่าง 20-30 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี มีความต้องการริเริ่มในโครงการชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความ ต้องการ พบว่า ประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.52$) และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ($\bar{X} = 3.40$) มีความต้องการริเริ่มในโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.) มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า
โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามสถานภาพ

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน	โสด (n = 89)		สมรส (n = 278)		หย่าร้าง/หม้าย (n = 27)		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
- การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.39	0.81	3.53	0.85	3.41	0.93	1.15	0.32
- การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	3.31	0.87	3.21	0.95	3.48	0.94	1.28	0.28
- การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	3.79	0.76	3.85	0.89	3.95	0.89	0.42	0.66
- ความสมดุลในการพัฒนา	3.39	0.88	3.36	0.91	3.41	0.91	0.08	0.92
รวม	3.47	0.66	3.49	0.75	3.56	0.75	1.74	0.84

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนจำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวม (Sig. = 0.84) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันตามสถานภาพ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig. = 0.32) การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน (Sig. = 0.28) การริเริ่มของประชาชนในชุมชน (Sig. = 0.66) และความสมดุลในการพัฒนา (Sig. = 0.92) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การริเริ่มของประชาชนในชุมชน และความสมดุลในการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันตามสถานภาพ

ตารางที่ 4.13 แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา อำเภอตามระดับการศึกษา

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน	ประถมศึกษา (n = 89)		มัธยมศึกษา/ปวช. (n = 118)		อนุปริญาปวส. (n = 74)		ปริญญาตรีหรือสูงกว่า (n = 113)		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
- การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.37	0.90	3.60	0.86	3.50	0.85	3.47	0.79	1.22	0.30
- การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	3.24	0.94	3.29	0.93	3.21	0.95	3.24	0.92	0.12	0.95
- การเริ่มของประชาชนในชุมชน	3.84	0.90	3.90	0.79	3.84	0.84	3.78	0.91	0.40	0.76
- ความสมดุลในการพัฒนา	3.21	0.92	3.49	0.91	3.46	0.88	3.31	0.90	1.98	0.12
รวม	3.42	0.75	3.57	0.73	3.50	0.71	3.45	0.73	0.89	0.45

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนจำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวม (Sig. = 0.45) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig. = 0.30) การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน (Sig. = 0.95) การริเริ่มของประชาชนในชุมชน (Sig. = 0.76) และความสมดุลในการพัฒนา (Sig. = 0.12) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การริเริ่มของประชาชนในชุมชน และความสมดุลในการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.14 แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (n = 32)		พนักงาน บริษัท (n = 37)		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว (n = 86)		เกษตรกร/ ประมง (n = 132)		รับจ้าง ทั่วไป (n = 81)		นักเรียน/ นักศึกษา (n = 26)		F Sig.	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
- การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.61	0.84	3.37	0.94	3.62	0.88	3.60	0.77	3.30	0.76	3.16	0.97	2.72	0.06
- การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	3.44	0.79	3.24	0.96	3.18	0.91	3.29	0.88	3.18	0.85	3.32	0.94	0.52	0.77
- การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	3.68	0.85	3.84	0.96	3.87	0.83	3.92	0.76	3.83	0.82	3.60	0.99	0.90	0.48
- ความสมดุลในการพัฒนา	3.54	0.93	3.18	0.99	3.43	0.88	3.38	0.85	3.27	0.90	3.45	0.90	0.86	0.51
รวม	3.57	0.69	3.41	0.85	3.52	0.79	3.55	0.63	3.40	0.66	3.38	0.91	0.74	0.59

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนจำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม (Sig. = 0.59) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันตามอาชีพ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig. = 0.06) การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน (Sig. = 0.77) การริเริ่มของประชาชนในชุมชน (Sig. = 0.48) และความสมดุลในการพัฒนา (Sig. = 0.51) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การริเริ่มของประชาชนในชุมชน และความสมดุลในการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันตามอาชีพ

ตารางที่ 4.15 แสดงความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน	น้อยกว่า 10,000 บาท		10,000-15,000 บาท		15,001-20,000 บาท		20,001-25,000 บาท		มากกว่า 25,000 บาท		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
- การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.40	0.93	3.30	0.91	3.48	0.75	4.01	0.73	4.05	0.60	7.61	0.00*
- การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	3.08	0.93	3.28	0.96	3.20	0.83	3.52	0.99	3.75	0.88	3.46	0.01*
- การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	3.63	0.99	3.69	0.76	3.74	0.80	4.03	0.53	4.11	0.60	1.34	0.14
- ความสมดุลในการพัฒนา	3.32	0.96	3.38	0.93	3.43	0.87	3.78	0.78	3.82	0.63	2.65	0.08
รวม	3.36	0.87	3.41	0.72	3.46	0.65	3.84	0.63	3.93	0.51	3.15	0.04*

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน โดยภาพรวม (Sig. = 0.04) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig. = 0.00) และการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน (Sig. = 0.01) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน มีความแตกต่างกันตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านการริเริ่มของประชาชนในชุมชน (Sig. = 0.14) และความสมดุลในการพัฒนา (Sig. = 0.08) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าการริเริ่มของประชาชนในชุมชนและความสมดุลในการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านที่มีความแตกต่างกัน แสดงดังตารางที่ 4.16-4.18

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน

รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน	— X	น้อยกว่า	10,000-	15,001-	20,001-	มากกว่า
		10,000 บาท	15,000 บาท	20,000 บาท	25,000 บาท	25,000 บาท
		3.36	3.41	3.46	3.84	3.93
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.36	-	-0.05 (0.99)	-0.10 (0.39)	-0.48 (0.07)	-0.57 (0.01)*
10,000-15,000 บาท	3.41		-	-0.05 (0.99)	-0.43 (0.14)	-0.52 (0.06)
15,001-20,000 บาท	3.46			-	-0.38 (0.16)	-0.47 (0.07)
20,001-25,000 บาท	3.84				-	-0.09 (0.99)
มากกว่า 25,000 บาท	3.93					-

*Sig. < 0.05

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.)

ตัวเลขนอกวงเล็บ หมายถึง ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของ โครงการชุมชนจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนมากกว่า 25,000 บาท (Sig. = 0.01) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าประสิทธิผลของ โครงการชุมชนจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนมากกว่า 25,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลของ โครงการชุมชน พบว่า ประสิทธิผลของ โครงการชุมชนจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.36$) มีค่าน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนมากกว่า 25,000 บาท ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.) มากกว่า 0.05 แสดงว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน

รายได้ต่อเดือนของ ครัวเรือน	\bar{X}	น้อยกว่า	10,000-	15,001-	20,001-	มากกว่า
		10,000 บาท	15,000 บาท	20,000 บาท	25,000 บาท	25,000 บาท
		3.40	3.30	3.48	4.01	4.05
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.40	-	0.10 (0.96)	-0.08 (0.97)	-0.61 (0.06)	-0.65 (0.06)
10,000-15,000 บาท	3.30		-	-0.18 (0.59)	-0.71 (0.01)*	-0.75 (0.00)*
15,001-20,000 บาท	3.48			-	-0.53 (0.09)	-0.57 (0.08)
20,001-25,000 บาท	4.01				-	-0.04 (0.99)
มากกว่า 25,000 บาท	4.05					-

*Sig. < 0.05

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.)

ตัวเลขนอกวงเล็บ หมายถึง ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-25,000 บาท (Sig. = 0.01) และประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท (Sig. = 0.00) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่

ระหว่าง 10,000-15,000 บาท ประชาชนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-25,000 บาท และประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท ($\bar{X} = 3.30$) มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ($\bar{X} = 4.01$) และรายได้มากกว่า 25,000 บาท ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.) มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน

รายได้ต่อเดือนของ ครัวเรือน	\bar{X}	น้อยกว่า	10,000-	15,001-	20,001-	มากกว่า
		10,000 บาท	15,000 บาท	20,000 บาท	25,000 บาท	25,000 บาท
		3.08	3.28	3.20	3.52	3.75
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.08	-	-0.20 (0.70)	-0.12 (0.91)	-0.44 (0.38)	-0.67 (0.03)*
10,000-15,000 บาท	3.28		-	0.08 (0.98)	-0.24 (0.87)	-0.47 (0.23)
15,001-20,000 บาท	3.20			-	-0.32 (0.66)	-0.55 (0.08)
20,001-25,000 บาท	3.52				-	-0.23 (0.94)
มากกว่า 25,000 บาท	3.75					-

*Sig. < 0.05

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.)

ตัวเลขนอกวงเล็บ หมายถึง ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการช่วยเหลือตัวเองของประชาชนในชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท (Sig. = 0.03) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าการช่วยเหลือตัวเองของประชาชนในชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความสามารถในการช่วยเหลือตัวเองของประชาชนในชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.08$) มีความสามารถในการช่วยเหลือตัวเองน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ (Sig.) มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกัน

**ตอนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของ
กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา**

ผลการวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการ
การดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ทั้งในด้านการ
เสนอโครงการชุมชนและการดำเนินงานโครงการชุมชน โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แสดงดัง
ตารางที่ 4.19-4.20

**ตารางที่ 4.19 แสดงปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการเสนอ
โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา**

(n = 56)

ปัญหา/อุปสรรคของ การเสนอโครงการชุมชน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	จำนวน	ร้อยละ
- ขาดความร่วมมือจากประชาชน ในการทำประชาคม	- กองทุนฯ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของ โครงการชุมชนเพื่อดึงให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น	18	32.14
- ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจใน การเขียนข้อเสนอโครงการ	- กองทุนฯ ควรจัดฝึกอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการเขียนข้อเสนอ โครงการให้กับชุมชนมากขึ้น	16	28.57
- ขั้นตอนการเสนอโครงการมีความ ยุ่งยากซับซ้อน และต้องใช้เอกสาร ประกอบค่อนข้างเยอะ	- กองทุนฯ ควรลดขั้นตอนการเสนอ โครงการที่ไม่จำเป็นลง และใช้ เอกสารประกอบให้น้อยลง	12	21.43
- ระยะเวลาในการยื่นข้อเสนอ โครงการค่อนข้างสั้น	- กองทุนฯ ควรแจ้งให้ชุมชน รับทราบก่อนเปิดให้ยื่นข้อเสนอ โครงการอย่างน้อย 2-3 เดือน เพื่อให้ชุมชนสามารถเตรียมเอกสาร ได้ทัน หรือยืดระยะเวลาการยื่น ข้อเสนอโครงการให้นานขึ้น	10	17.86

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการเสนอโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการทำประชาคม คิดเป็นร้อยละ 32.14 โดยประชาชนได้เสนอแนะการแก้ปัญหา คือ ทางกองทุนฯ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของโครงการชุมชน เพื่อดึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ส่วนปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบรองลงมา คือ ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนข้อเสนอโครงการ คิดเป็นร้อยละ 28.57 โดยแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ทางกองทุนฯ ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนข้อเสนอโครงการให้กับชุมชนมากขึ้น ส่วนปัญหา/อุปสรรคอื่นๆ ในการเสนอโครงการชุมชน คือ ขั้นตอนการเสนอโครงการมีความยุ่งยากซับซ้อนและต้องใช้เอกสารประกอบค่อนข้างเยอะ และระยะเวลาในการยื่นข้อเสนอโครงการค่อนข้างสั้น คิดเป็นร้อยละ 21.43 และ 17.86 ตามลำดับ ซึ่งประชาชนในชุมชนได้เสนอแนะการแก้ปัญหา คือ ทางกองทุนฯ ควรลดขั้นตอนการเสนอโครงการที่ไม่จำเป็นลงและใช้เอกสารประกอบให้น้อยลง และควรแจ้งให้ชุมชนรับทราบก่อนเปิดให้ยื่นข้อเสนอโครงการอย่างน้อย 2-3 เดือน เพื่อให้ชุมชนสามารถเตรียมเอกสารได้ทันหรือยืดระยะเวลาการยื่นข้อเสนอโครงการให้นานขึ้น ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 แสดงปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

(n = 45)

ปัญหา/อุปสรรคของการดำเนินโครงการชุมชน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	จำนวน	ร้อยละ
- ชุมชนขาดสภาพคล่องทางการเงิน ไม่มีเงินสำรองจ่ายในการดำเนินโครงการ	- กองทุนฯ ควรอนุมัติเงินส่วนหนึ่งก่อนเริ่มดำเนินโครงการ หรืออาจแบ่งจ่ายเป็นงวด ๆ ตามความเหมาะสม	37	82.22
- ไม่มีการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่โปร่งใส	- กองทุนฯ ควรจัดส่งพนักงานมาคอยตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ และควรรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการด้วยตนเอง	8	17.78

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา คือ ชุมชนขาดสภาพคล่องทางการเงินไม่มีเงินสำรองจ่ายในการดำเนินโครงการ คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมา คือ ไม่มีการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่โปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 17.78 โดยประชาชนได้เสนอแนะการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ กองทุนฯ ควรอนุมัติเงินส่วนหนึ่งก่อนเริ่มดำเนินโครงการหรืออาจแบ่งจ่ายเป็นงวด ๆ ตามความเหมาะสม และควรจัดส่งพนักงานมาคอยตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการและรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการด้วยตนเอง ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

ประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.57 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.52 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 70.56 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 29.95 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 33.50 และมีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.12

การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

ประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) โดยการริเริ่มของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.84$) และการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X} = 3.49$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนความสมดุลในการพัฒนา ($\bar{X} = 3.37$) และการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน ($\bar{X} = 3.25$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการชุมชน เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.90$) และประเด็นที่ประชาชนต้องการริเริ่มน้อยที่สุด คือ ชุมชนต้องการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.78$)

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.73$) และประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการชุมชน ($\bar{X} = 3.24$)

3. ความสมดุลในการพัฒนา ประเด็นที่ประชาชนเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด คือ โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.52$) และประเด็นที่ประชาชนเห็นว่ามีเหมาะสมน้อยที่สุด คือ โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศและวัย ($\bar{X} = 3.26$)

4. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน ประเด็นที่ชุมชนสามารถช่วยเหลือตัวเองมากที่สุด คือ ชุมชนสามารถจัดหาแรงงานในการดำเนินโครงการชุมชนด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.39$) และประเด็นที่ชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้น้อยที่สุด คือ ชุมชนสามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินโครงการชุมชนในส่วนตัวขาดด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.06$)

ความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประสิทธิผลของโครงการชุมชน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันตามอายุ (Sig. = 0.00) และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน (Sig. = 0.04) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประสิทธิผลของโครงการชุมชนจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ($\bar{X} = 3.20$) มีค่าน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 3.68$) และประสิทธิผลของโครงการชุมชนจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.36$) มีค่าน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ($\bar{X} = 3.93$) กล่าวคือ ประสิทธิผลของโครงการชุมชนจากประชาชนที่มีอายุน้อยและรายได้ของครัวเรือนต่ำ จะมีค่าน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากและรายได้ของครัวเรือนสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน มีความแตกต่างกันตามอายุ (Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.52$) และอายุระหว่าง 20-30 ปี ($\bar{X} = 3.40$) มีความต้องการริเริ่มต่อโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 4.23$) กล่าวคือ ประชาชนที่มีอายุน้อยมีความต้องการริเริ่มต่อโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมาก

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน มีความแตกต่างกันตามเพศ (Sig. = 0.01) อายุ (Sig. = 0.00) และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน (Sig. = 0.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ 1) ประชาชนเพศชาย ($\bar{X} = 3.59$) มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนมากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 3.38$) 2) ประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.07$) และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ($\bar{X} = 3.16$) มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 3.77$) กล่าวคือ ประชาชนที่มีอายุน้อยมีส่วนร่วมในโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมาก และ 3) ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท ($\bar{X} = 3.30$) มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ($\bar{X} = 4.01$) และรายได้มากกว่า 25,000 บาท ($\bar{X} = 4.05$) กล่าวคือ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนต่ำ มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนสูง

3. ความสมดุลในการพัฒนา ไม่มีความแตกต่างกันตามเพศ (Sig. = 0.87) อายุ (Sig. = 0.49) สถานภาพ (Sig. = 0.92) ระดับการศึกษา (Sig. = 0.12) อาชีพ (Sig. = 0.51) และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน (Sig. = 0.08)

4. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน มีความแตกต่างกันตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน (Sig. = 0.01) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนในชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.08$) มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ($\bar{X} = 3.75$) กล่าวคือ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนต่ำ มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนสูง

ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

1. ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการเสนอโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการทำประชาคมคิดเป็นร้อยละ 32.14 โดยประชาชนได้เสนอแนะการแก้ปัญหา คือ ทางกองทุนฯ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของโครงการชุมชน เพื่อดึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

2. ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา คือ ชุมชนขาดสภาพคล่องทางการเงินไม่มีเงินสำรองจ่ายในการดำเนินโครงการ คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมา คือ ไม่มีการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่โปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 17.78 โดยประชาชนได้เสนอแนะการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ กองทุนฯ ควรอนุมัติเงินส่วนหนึ่งก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรืออาจแบ่งจ่ายเป็นงวด ๆ ตามความเหมาะสม และควรจัดส่งพนักงานมาคอยตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการและรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการด้วยตนเอง ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลการวิจัยแต่ละประเด็น ได้ดังนี้

การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

จากผลการประเมินประสิทธิผลโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลแต่ละประเด็น ได้ดังนี้

1. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการชุมชนเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการเสนอโครงการชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยก่อนการเสนอโครงการชุมชนนั้น ทางกองทุนฯ ได้ดำเนินการจัดประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของประชาชนและเปิดให้ผู้เสนอโครงการจัดทำข้อเสนอโครงการชุมชนไปยังกองทุนฯ ซึ่งการประชุมประชาคมนั้น ประชาชนในชุมชนจะร่วมกันกำหนดปัญหาขึ้นมาและร่วมคัดเลือกถึงปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกหลาย ๆ ด้าน ดังนั้น โครงการต่าง ๆ ที่เสนอต่อกองทุนฯ จึงเป็นโครงการที่เกิดจากความต้องการของประชาชนที่แท้จริงที่สามารถนำไปแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพงษ์ ประทีปสุขปกรณ์ (2549, น. 50) พบว่า โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ของหมู่บ้านต้นแบบศาลเจ้าเก็ง

อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ทุกโครงการที่ดำเนินอยู่ก็มีความสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชนเช่นเดียวกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จาก โครงการชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของอนุภาพ ธีรลาภ (2548, น. 25) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายปัจจัย หนึ่งในปัจจัยที่ประชาชนคำนึงถึง คือ ประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับ และแนวคิดของสิริพัฒน์ ลากิจิตร (2550, น. 39) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน คือ ปัจจัยของสิ่งจูงใจในการเห็นว่าตนจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของสหัส อมรพรหม (2556, น. 51) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกองทุนพัฒนาชุมชนรอบ โรงไฟฟ้าแก่งคอย 2 สูงกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ

3. ความสมดุลในการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังเห็นว่าโครงการชุมชนยังมีความสมดุลในการพัฒนาค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะในประเด็นโครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศและวัยที่ประชาชนเห็นว่ามีเหมาะสมน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในชุมชนเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ มีอัตราส่วนของเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน (54.57: 45.43) และมีอายุต่างกันหลายระดับ ซึ่งประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกันย่อมมีความต้องการกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป จึงเป็นการยากที่โครงการชุมชนจะมีกิจกรรมที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกเพศทุกวัย ประกอบกับปัญหา/อุปสรรคในการเสนอโครงการชุมชน คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการทำประชาคม กิจกรรมการพัฒนาชุมชนจึงอาจไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจของประชาชนจากทุกเพศทุกวัยอย่างแท้จริง อาจเกิดจากประชาชนแค่บางกลุ่มที่เข้าร่วมทำประชาคมเท่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดของพระมหาประกาศิต สิริเม โธ (2556, น. 47) ว่าโครงการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่จะขาดความสมดุลของการพัฒนา นอกจากจะทำให้เกิดช่องว่างของความก้าวหน้า คือ ความเป็นอยู่ของประชาชนแตกต่างกันมากแล้ว ยังทำให้เกิดปรากฏการณ์ชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “สมัยใหม่แต่ไม่พัฒนา” อันหมายถึงชุมชนหรือคนในชุมชนได้รับการพัฒนาทางด้านวัตถุอย่างมาก ในขณะที่การพัฒนาทางด้านจิตใจไม่ได้รับการส่งเสริมให้เท่าเทียมกับความเจริญทางด้านวัตถุ

4. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าชุมชนยังมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะความสามารถในการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินโครงการชุมชนในส่วนตัวขาดด้วยตนเองที่มีระดับความสามารถต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะจากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ติดกับโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง และมีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-

15,000 บาท ซึ่งถือว่าค่อนข้างต่ำ การจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินโครงการชุมชนในส่วนที่ขาดจึงกระทำได้ยาก เป็นสิ่งที่เกินความสามารถและเกินกำลังของประชาชนจะทำได้ เนื่องจากโครงการบางโครงการถ้าจะทำให้ดีและมีคุณภาพจะต้องใช้งบประมาณมากกว่าที่ได้รับการจัดสรร ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อ จัดจ้าง และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทยา สุวิมล (2546) พบว่า ปัญหาในการช่วยเหลือตนเองของประชาชนในหมู่บ้านตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน คือ ขาดความสามารถในการจัดหางบประมาณมาใช้ในการดำเนินโครงการ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการที่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมากและเป็นที่ต้องการของประชาชนมากกว่าได้

ความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการทดสอบความแตกต่างของการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา แต่ละด้านจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การริเริ่มของประชาชนในชุมชนจะมีความแตกต่างกันตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอายุมากมีความต้องการริเริ่มต่อโครงการชุมชนมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อย ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ที่มียุมากย่อมรู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ที่น่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย จึงมีความต้องการริเริ่มต่อโครงการชุมชน เพื่อสามารถนำการแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น (John & Norman, 1977, อ้างถึงใน ดวงสมร นามเมือง, 2554, น. 57) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความแตกต่างกันตามเพศ อายุ และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมในโครงการชุมชนมากกว่าเพศหญิง ประชาชนที่มีอายุมากและมีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนสูง มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อยและมีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนต่ำ สอดคล้องกับแนวคิดของ John & Norman (1977, อ้างถึงใน ดวงสมร นามเมือง, 2554, น. 57) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลมีหลายปัจจัย เช่น เพศ อายุ และรายได้ โดยความแตกต่างทางเพศนั้น จะเป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน โดยเพศชายมักจะมีความรู้สึกในด้านการเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง อันมีผลทำให้เพศชายเกิดความรู้สึกว่าตนมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ได้มากกว่าเพศหญิง ประกอบกับพื้นที่ในเขตอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ประชาชนส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาอิสลาม

ซึ่งตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม สตรีมุสลิมควรจำกัดบทบาทของตน โดยทำงานในบ้านและครอบครัวให้สมบูรณ์ไม่ควรออกไปมีบทบาทในสังคมภายนอกให้มาก เพราะมีตัวอย่างมากมายถึงความเสียหายและล้มเหลวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว ดังนั้น การเข้าไปมีบทบาทต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน จึงมักเป็นหน้าที่ของเพศชาย ซึ่งจะมีหน้าที่ทำงานนอกบ้านอยู่แล้ว สำหรับปัจจัยด้านอายุ ผู้ที่มีอายุมากย่อมรับรู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ที่น่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย จึงมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมใน โครงการชุมชน เพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกรับเป็นเจ้าของ และการแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น ประกอบกับจากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุมากส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง ซึ่งต้องทำงานในพื้นที่ จึงเข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยที่จะต้องไปเรียนหนังสือหรือทำงานนอกบ้าน ส่วนปัจจัยด้านรายได้เป็นปัจจัยในเชิงโครงสร้างทางสังคม เหตุที่รายได้นับเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการมีส่วนร่วมนั้น เป็นเพราะว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมมิได้เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยมิต้องแลกกับสิ่งใดอย่างน้อยที่สุดก็เป็นการเสียโอกาสในการกระทำสิ่งอื่นเมื่อพิจารณาในทางเศรษฐศาสตร์ ดังนั้น โดยทั่วไปบุคคลที่มีฐานะในเชิงรายได้และในทางสังคมสูงก็มักจะมีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มากไปกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำ นอกจากนี้พบว่า การช่วยเหลือตัวเองของชุมชนมีความแตกต่างกันตามรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนสูงมีความเห็นว่าคุณชุมชนมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนต่ำ สอดคล้องกับแนวคิดของศาสตราจารย์ ชินเวศยวงศ์ (2558) กล่าวว่า ผู้ที่มีรายได้สูงย่อมมีกำลังในการสรรหาสิ่งต่าง ๆ มาตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ กล่าวคือ เป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองในระดับปัจเจกบุคคลได้ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ จึงมักมีแนวคิดว่าคุณชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ย่อมมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลแต่ละประเด็นได้ดังนี้

1. ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการเสนอ โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการทำประชาคม สอดคล้องกับแนวคิดของยุทธพงศ์ นิคม (2550, น. 40) ว่าปัญหาและข้อจำกัด ซึ่งมักจะพบในระบบ การพัฒนาชุมชน คือ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากระบบยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชน ประกอบกับประชาชนเองยังขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมักคิดว่าการคิด การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นเรื่องของผู้นำชุมชนและข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นมากกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของมูลนิธิพัฒนาไท (2558) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนของจังหวัดพะเยา คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชน ในการร่วมกันคิดและกำหนดแนวทางในการพัฒนาชุมชน

2. ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการดำเนิน โครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา คือ ชุมชนขาดสภาพคล่องทางการเงินไม่มีเงินสำรองจ่ายในการดำเนิน โครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพงษ์ ประทีปสุขปรภณ (2549, น. 57) ที่พบปัญหา/อุปสรรคเดียวกันในการดำเนิน โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ของหมู่บ้านต้นแบบศาลเจ้าแก้ง อำเภอกะสีซัง จังหวัดชลบุรี คือ ชุมชนขาดเงินทุนในการสนับสนุนเพิ่มเติมจากการดำเนิน โครงการ ทำให้มีเงินไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาในโครงการใหญ่ ๆ ของชาวบ้าน และงานวิจัยของกมลลักษณ์ ดิษยนนท์ (2545) พบว่า ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ คือ เงินกองทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกกองทุน จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการในโครงการที่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมากและเป็นที่ต้องการของประชาชนมากกว่าได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นดังนี้

1. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน ประเด็นที่ประชาชนมีการริเริ่มน้อยที่สุด คือ ชุมชนต้องการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนิน โครงการชุมชน ดังนั้น ทางกองทุนฯ ควรเข้าไปอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนในการดำเนิน โครงการชุมชนด้านต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความสามารถในระดับที่เรียกว่าคิดเป็นทำเป็น สามารถที่จะค้นหาปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และ

ดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และจะต้องให้อิสระกับชุมชนในการดำเนินโครงการของชุมชนด้วยตัวของชุมชนเอง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินโครงการชุมชน ดังนั้น ทางผู้นำชุมชนหรือผู้เสนอโครงการชุมชนควรจัดประชุมประชาคมอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานหรือผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ยื่นเสนอต่อกองทุนฯ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้และซักถามหากเกิดกรณีสงสัย ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างโปร่งใส และทำให้ประชาชนรู้สึกได้ถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการชุมชนได้มากขึ้น

3. ความสมดุลในการพัฒนา ประเด็นที่ประชาชนเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศและวัย ดังนั้น ทางผู้นำชุมชนควรจัดประชุมประชาคมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศและทุกวัยเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชน เพื่อจะได้รับความคิดเห็นต่าง ๆ และได้จัดทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนให้เหมาะสมกับทุกเพศและวัย และควรทำความเข้าใจถึงความสนใจในการร่วมกิจกรรมของคนแต่ละเพศและแต่ละวัย เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นที่นิยมและประชาชนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

4. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน ประเด็นที่ชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้น้อยที่สุด คือ ชุมชนสามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินโครงการชุมชนในส่วนที่ขาดด้วยตนเอง ดังนั้น ทางกองทุนฯ ควรให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณแก่โครงการชุมชนส่วนหนึ่ง โดยอาจกำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสม เช่น ต้องมีผลการดำเนินงานของโครงการ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 จึงจะสามารถเบิกงบประมาณส่วนหนึ่งได้ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันทางชุมชนเองก็ควรวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างระมัดระวังและตรวจสอบราคาทรัพยากรที่ใช้ในแต่ละโครงการให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถนำทรัพยากรไปใช้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด เพื่อลดการใช้งบประมาณที่ไม่จำเป็นลง

5. ประชาชนเพศหญิงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการชุมชนน้อยกว่าเพศชาย และประชาชนที่มีอายุน้อยและมีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนต่ำมีส่วนร่วมในโครงการชุมชนน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากและมีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนสูง ดังนั้น ทางผู้นำชุมชนควรดึงประชาชนเพศหญิงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการชุมชนมากขึ้น โดยอาจเลือกผู้นำชุมชนที่มีความน่าเชื่อถือและนับถือศาสนาอิสลามด้วยกันเป็นคนชักจูงให้เข้ามามีส่วนร่วม เพราะตามคำสอนของศาสนาอิสลามสตรีมุสลิมจะให้ความสำคัญกับการเชื่อฟังผู้นำ และการปรึกษาหารือกัน (ชูรอ) ในการดำเนินงาน แม้แต่ด้านการพัฒนาชุมชนเองก็ตาม โดยอาจเลือกมัสยิดเป็นสถานที่ในการทำประชาคม เพราะเป็นสถานที่ที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะเพศชายเท่านั้น แต่เพศหญิงก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการถกเถียง

เรื่องราวเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในสถานที่ดังกล่าวได้ นอกจากนี้ทางผู้นำชุมชนควรมีการจัดอบรม เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำโครงการชุมชนว่ามีความเป็นมาและความสำคัญอย่างไร ประชาชนจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไรบ้าง และควรมีการนำเสนอโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับกลุ่มที่มีอายุน้อยและมีรายได้ต่อครัวเรือนต่ำ เพื่อกระตุ้นให้พวกเขาอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการชุมชนมากขึ้น

6. ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการเสนอโครงการชุมชน คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการทำประชาคม อาจเป็นเพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงในสิทธิและบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงคิดว่าการคิด การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางพัฒนาชุมชนนั้น มักจะเป็นเรื่องของผู้นำชุมชนมากกว่า ดังนั้น ทางกองทุนฯ ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักสิทธิและบทบาทของตนเองให้มากขึ้น โดยอาจจะมีการจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องสิทธิ หน้าที่ และบทบาทของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อช่วยกันคิดและนำเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนเอง และรณรงค์ทางสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศประชาสัมพันธ์ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคิดและการเสนอโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน

7. ปัญหา/อุปสรรคที่ชุมชนพบมากที่สุดในการดำเนินโครงการชุมชน คือ ชุมชนขาดสภาพคล่องทางการเงิน ไม่มีเงินสำรองจ่ายในการดำเนินโครงการ รวมทั้งไม่มีการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่โปร่งใส ทั้งนี้โดยปกติแล้วประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่จะขยันทำมาหากินและมีหน่วยงานต่างๆ เข้าไปให้ความช่วยเหลือมากมาย แต่อาจเป็นเพราะประชาชนยังขาดความรู้ในด้านการบริหารจัดการด้านการเงินที่ดี จึงทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงินในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังนั้น ทางกองทุนฯ ควรอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการด้านการเงิน เพื่อเปลี่ยนทัศนคติในการใช้จ่ายเงิน และเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือทางกองทุนฯ ควรอนุมัติเงินส่วนหนึ่งก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรืออาจแบ่งจ่ายเป็นงวด ๆ ตามความเหมาะสม และควรกระตุ้นให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินโครงการให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างโปร่งใสมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนด้านอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้นำมาใช้ในงานวิจัยนี้ เช่น การใช้ทรัพยากรในชุมชน วัดความสามารถของชุมชนและรัฐบาล และการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น เพื่อให้ได้องค์ความรู้มากขึ้น

2. ควรประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนประเภทอื่น ๆ ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา นอกเหนือจากโครงการด้านการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยนี้ เพื่อเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของกองทุนฯ โดยรวม และเป็นการวัดศักยภาพในการบริหารงานของกองทุนฯ ได้ชัดเจนขึ้น

3. ควรนำเทคนิคอื่น ๆ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมลลักษณ์ ดิษยนนท์. (2545). *ศักยภาพและปัญหาในการจัดการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2551). *คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนสำหรับพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงพลังงาน. (2557). *นโยบายด้านพลังงานของรัฐบาล*. ค้นเมื่อ 7 มกราคม 2558, จาก <http://energy.go.th/2015/government-energy-policy>
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัย*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ศรีรองช่าง.
- จิรพรรณ กาญจนจิตรา. (2530). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2550). *การประเมินการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัชวาล วิชัยสุชาติ. (2555). *ความสำคัญของพลังงานไฟฟ้า*. ค้นเมื่อ 7 มกราคม 2558, จาก https://wiki.stjohn.ac.th/groups/poly_basiscourse/wiki/da6a1/
- จิรวัดน์ นิจนตร. (2528). *การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณรงค์ นันทวรรณ. (2547). *การบริหารโครงการ*. นครปฐม: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ดวงสมร นาเมือง. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด*. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวีป ศิริรัศมี. (2544). *การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ทะนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2534). *การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ทิวัตต์ มณีโชติ. (2549). *การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2540). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธราวุฒิ เคนคำภา. (2550). *ประสิทธิผลของโครงการและความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการเทศบาลเล็กในเทศบาลใหญ่ : กรณีศึกษา ชุมชนมะขาม ตำบลในเมือง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธิดารัตน์ ไช้แก้ว. (2550). *ประสิทธิผลของการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพ ของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) : กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ธีรยุทธ จิตต์ห่มั่น. (2547). *ประสิทธิผลของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ : กรณีศึกษาเฉพาะ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นนทยา สุวิมล. (2546). *ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตำบลม่วง น้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน*. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปฏิพล ตั้งจักรวรานนท์. (2551). *ทักษะการบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์. ธีรยุทธ จิตต์ห่มั่น. (2547). *ประสิทธิผลของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ : กรณีศึกษา เฉพาะอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปฏิพล ตั้งจักรวรานนท์. (2551). *ทักษะการบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.
- ประทุม รอดประเสริฐ. (2542). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ปรีชา พรหมจันทร์. (2542). *ศึกษาปัจจัยและวิธีการพัฒนาชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปาริชาติ วัลย์เสถียร. (2543). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ปิยะมาศ เขมะชัยเวช. (2555). *ปัญหางานพัฒนาชุมชน*. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/479411>
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). *การวิจัยประเมินผล: หลักการและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: พระนคร.
- ฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจพลังงาน. (2558). *รายงานสถานการณ์การจำหน่ายไฟฟ้า เดือนมกราคม 2558*. กรุงเทพฯ: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.
- ฝ่ายบริหารกองทุนพัฒนาไฟฟ้า. (2556). *คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาไฟฟ้าและการเสนอแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พรศิริ วณิชลักษณ์. (2552). การประเมินประสิทธิผล โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ตำบลบางพลีน้อย อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิมลพรรณ สงพอม. (2555). ปัญหาการพัฒนาชุมชน. ค้นเมื่อ 9 มกราคม 2558, จาก <https://www.learners.in.th/posts/479619>
- พิสณุ ฟองศรี. (2549). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- พิสณุ ฟองศรี. (2553). การประเมินประสิทธิผล โครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 23(1), 857-2933.
- ภาสเชษฐ ชินเวศยวงศ์. (2558). ชุมชนฐานความรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- มยุรี อนุมานราชชน. (2548). การบริหารโครงการ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มีนา ชะเอม. (2546). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ศึกษาจาก ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนฯ หมู่ที่ 5 ตำบลท่าชัย อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มูลนิธิพัฒนาไท. (2558). ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการฯ ของจังหวัดพะเยา. ค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2559, จาก <http://pattanathai.nesdb.go.th/>
- ยุทธพงศ์ นิคม. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลทรายขาวในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2549-2551). การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- เยาวดี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2548). การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรินทร์ วิทยาวรภูมิ. (2550). การประเมินประสิทธิผล โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน : กรณีศึกษา กองทุนฯ นำร่องในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิริชัย กาญจนาวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2546). *การบริหารงานบุคคลแผนใหม่*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์. (2523). *การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สหัส อมรพรหม. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมกองทุนพัฒนาชุมชนรอบโรงไฟฟ้าแก่งคอย 2*. วารสารวิจัย มทร. กรุงเทพ, 7(2), 51-55.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สิทธิพงษ์ ประทีปสุขปกรณ์. (2549). *การประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (เอส เอ็ม แอล): ศึกษากรณีหมู่บ้านต้นแบบ ศาลเจ้าก๋ง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). *การวิจัยประเมินผลโครงการ*. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- สุดาวดี เพชรสม. (2551). *การประเมินประสิทธิผลโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา กองทุนชุมชนเมืองเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุนิรัตน์ เหมะ. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการนำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ไปปฏิบัติในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุวิทย์ ยิ่งวรพันธุ์. (2509). *การพัฒนาชนบทในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์.
- สุวิมล ดิรกานันท์. (2548). *การประเมินโครงการแนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียร เหลืองอร่าม. (2518). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อนุภาพ ธีรลาภ. (2548). การวิเคราะห์เชิงสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรศักดิ์ สิ้นเหลือ. (2553). ความสำเร็จ โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ของ ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis* (3rd ed). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

กองทุนพัฒนาไฟฟ้า

กองทุนพัฒนาไฟฟ้า เป็นกองทุนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. เป็นทุนสนับสนุนให้มีการให้บริการไฟฟ้าไปยังท้องที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
2. กระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น
3. พัฒนาชุมชนในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า
4. ส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีในการประกอบกิจการไฟฟ้า

ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย โดยคำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสร้างความ เป็นธรรมให้กับผู้ใช้ไฟฟ้า

พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมีอำนาจหน้าที่เสนอโยกย้ายการนำส่งเงินและการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เพื่อให้คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ซึ่งเป็นองค์กรกลาง ในการกำกับดูแลกิจการพลังงาน ใช้เป็นแนวทางในการออกระเบียบหรือประกาศกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำส่งเงินและการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าให้สอดคล้อง กับนโยบายของ กพช. ดังกล่าวต่อไป

เงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า

เงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(3) หรือเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าในพื้นที่ ประกาศ เป็นเงินที่ กกพ. เรียกเก็บจากผู้รับใบอนุญาตกิจการไฟฟ้า เพื่อนำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนา ไฟฟ้า โดยเรียกเก็บจาก

1. ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้ารายใหม่ หมายถึง ผู้รับใบอนุญาตที่ ได้รับใบอนุญาตสร้างอาคารหรือตั้งโรงงานตั้งแต่วันที่ระเบียบ กกพ. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการนำส่งเงินและการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้ามีผลบังคับใช้เป็นต้นไป โดยกำหนดให้ นำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้า ดังนี้

ช่วงระหว่างการก่อสร้างให้นำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้าเป็นรายปีตามกำลัง การผลิตติดตั้งของโรงไฟฟ้าในอัตรา 50,000 บาท/เมกะวัตต์/ปี

ช่วงระหว่างการผลิตไฟฟ้าให้นำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้าเป็นรายเดือนตามปริมาณการผลิตพลังงานไฟฟ้าและตามชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า ดังนี้

ตารางภาคผนวกที่ 1 แสดงอัตราการเก็บเงินเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้า

เชื้อเพลิง	สตางค์ต่อหน่วย
ถ่านหิน ลิกไนต์	2.0
พลังงานหมุนเวียน ประเภทพลังน้ำ	2.0
น้ำมันเตา น้ำมันดีเซล	1.5
ก๊าซธรรมชาติ	1.0
พลังงานหมุนเวียน ประเภทพลังลมและแสงอาทิตย์	1.0
พลังงานหมุนเวียน ประเภทอื่น ๆ เช่น ก๊าซชีวภาพ ก๊าซชีวมวล กากและเศษวัสดุเหลือใช้ ขยะชุมชน และอื่น ๆ	1.0

2. ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้ารายปัจจุบัน หมายถึง ผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับใบอนุญาตสร้างอาคารหรือตั้งโรงงานก่อนวันที่ระเบียบ กกพ. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำส่งเงินและการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้ามีผลบังคับใช้เป็นต้นไป โดยกำหนดให้นำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้าเฉพาะช่วงระหว่างการผลิตไฟฟ้าเท่านั้น

3. ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการจำหน่ายไฟฟ้า โดยกำหนดให้นำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้าเป็นรายเดือนและหักจากอัตราค่าบริการตามอัตราที่ กกพ. ประกาศกำหนด

หลักการสำคัญในการบริหารเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า

กกพ. ได้กำหนดนโยบายในการบริหารเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าในพื้นที่ประกาศ โดยมีหลักการในการบริหารเงินกองทุน ดังนี้

1. มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่ชุมชน เพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างระบบสวัสดิการของประชาชนและชุมชนอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้มีชีวิต

ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน ภายในพื้นที่ประกาศ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการ การทำงานร่วมกันกับภาคีต่าง ๆ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ องค์กรชุมชน สถานศึกษา และศาสนสถาน เป็นต้น

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล การเรียนรู้ การบริหารจัดการ การติดตามตรวจสอบ การประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน การพัฒนาระบบข้อมูลระหว่างกองทุนพัฒนา ไฟฟ้าในพื้นที่ประกาศทุกระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5. มีการชดเชย เพื่อเยียวยาให้ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินงานของ โรงไฟฟ้า ทั้งด้านสุขภาพ อาชีพ และสิ่งแวดล้อม

6. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังทาง สังคมสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

ประเภทของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า

1. กองทุนประเภท ก มีปริมาณการผลิตพลังงานไฟฟ้ามากกว่าห้าพันล้านกิโลวัตต์ -ชั่วโมงต่อปี หรือมีรายได้มากกว่าห้าสิบล้านบาทต่อปีขึ้นไป

2. กองทุนประเภท ข มีปริมาณการผลิตพลังงานไฟฟ้าไม่เกินห้าพันล้านกิโลวัตต์ -ชั่วโมงต่อปี หรือมีรายได้มากกว่าหนึ่งล้านบาท แต่ไม่เกินห้าสิบล้านบาทต่อปี

3. กองทุนประเภท ค มีปริมาณการผลิตพลังงานไฟฟ้าไม่เกินหนึ่งร้อยล้าน กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อปี หรือมีรายได้ไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อปี

ประเภทของการบริหารกองทุนพัฒนาไฟฟ้า

1. กองทุนประเภท ก มีคณะกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า (คพรฟ.) ทำหน้าที่บริหารการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เพื่อการพัฒนาหรือฟื้นฟูท้องถิ่นที่ ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าในเขตพื้นที่ประกาศ และมีคณะกรรมการพัฒนา ชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าตำบล (คพรต.) ทำหน้าที่บริหารเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าในเขตพื้นที่ ประกาศประเภท ก ของแต่ละพื้นที่ปกครองเขตตำบล

2. กองทุนประเภท ข มีคณะกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า (คพรฟ.) ทำหน้าที่บริหารการใช้เงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เพื่อการพัฒนาหรือฟื้นฟูท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าในเขตพื้นที่ประกาศ

3. กองทุนประเภท ค มีผู้แทนจากเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ประกาศจำนวนไม่เกินสามคน เป็นผู้พิจารณาอนุมัติโครงการชุมชน เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูท้องถิ่นตามที่ กกพ. กำหนด

การจัดทำโครงการชุมชน

ขั้นตอนแรกของการจัดทำโครงการชุมชน คือ การสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ประกาศได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาข้อเท็จจริงในพื้นที่และความต้องการในการพัฒนา และพิจารณาข้อเสนอโครงการชุมชน คัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญโครงการชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและสภาพปัญหาในพื้นที่มากที่สุด

การสำรวจความต้องการของประชาชนดังกล่าว จะดำเนินการผ่านการจัดเวทีประชาคม ระดับหมู่บ้าน หรือระดับชุมชน โดยมีผู้รับผิดชอบในการจัดทำเวทีประชาคม ดังนี้

1. กองทุนประเภท ก จะมี คพรต. เป็นผู้ดำเนินการจัดประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของประชาชน และเปิดให้ผู้เสนอโครงการจัดทำข้อเสนอโครงการชุมชนไปยัง คพรต. ตามระยะเวลาที่มีการกำหนด และประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

2. กองทุนประเภท ข จะมี คพรฟ. เป็นผู้ดำเนินการจัดประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของประชาชน และเปิดให้ผู้เสนอโครงการจัดทำข้อเสนอโครงการชุมชนไปยัง คพรฟ. ตามระยะเวลาที่มีการกำหนด และประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

ผู้เสนอโครงการชุมชน

ตามระเบียบกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ประกาศทุกคนสามารถเสนอโครงการชุมชน ซึ่งผู้เสนอโครงการชุมชนอาจจะเป็น คพรฟ. หรือ คพรต. หรือหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ได้แก่ โรงเรียน สถานศึกษา และสถานีนามัย เป็นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และกลุ่มบุคคลในพื้นที่ประกาศ รวมทั้งประชาชนทั่วไปในพื้นที่ประกาศ

ลักษณะและประเภทของโครงการชุมชน

ลักษณะและประเภทของโครงการชุมชน ควรเป็น โครงการชุมชนที่อยู่ในกรอบการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าที่กำหนดโดย กกพ. ในแผนงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการชุมชนด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สุขภาพ และสุขภาวะ เป็นการส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชน ได้ดูแลสุขภาพเบื้องต้น หรือเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ด้านสุขภาวะ หรือเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของ โรงพยาบาล สถานพยาบาล และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ในการให้บริการด้านสาธารณสุข หรือเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการเฝ้าระวังและการป้องกันด้านสุขภาพ

2. โครงการชุมชนด้านการพัฒนาอาชีพ เป็นการส่งเสริมอาชีพ ทำให้สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น หรือเป็นการอบรมให้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ หรือเป็นการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ

3. โครงการชุมชนด้านการพัฒนาการเกษตร เป็นการอบรมให้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ หรือเป็นการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

4. โครงการชุมชนด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เป็นการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพ หรือเป็นการจัดกิจกรรมและอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน หรือเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนและวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถเริ่มต้นประกอบวิสาหกิจชุมชน ได้การสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดตั้งกลุ่ม และสมทบทุนตั้งต้น

5. โครงการชุมชนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับ โรงไฟฟ้า ผลกระทบ และการป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้น การเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนในชุมชนทราบ หรือเป็นการจัดกิจกรรมและอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน

6. โครงการชุมชนด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น หรือเป็นการส่งเสริมการศึกษา หรือเป็นการจัดกิจกรรมและอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน หรือเป็นการจัดซื้อสิ่งของ อุปกรณ์ เพื่อมอบแก่สถานศึกษา หน่วยงานราชการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น หรือเป็นการก่อสร้าง ซ่อมแซม อาคาร สาธารณสมบัติ และศาสนสถาน

7. โครงการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชน เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการในการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาไฟฟ้า หรือเป็นการเชื่อมโยงให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน

8. โครงการชุมชนด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เป็นการให้ความรู้ทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร รวมทั้งการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า หรือเป็นการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเฝ้าระวังและการสร้างเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม และการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน หรือเป็นการสำรวจ ค้นหาข้อมูลการได้รับผลกระทบความเสียหายทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า

9. โครงการชุมชนด้านการใช้จ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินและช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน เป็นการสนับสนุน บรรเทาทุกข์ เฉพาะหน้าสำหรับบุคคล ครอบครัว สถานที่ และองค์กรที่ได้รับผลกระทบด้านสังคมและสุขภาพ

10. โครงการชุมชนด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกองทุน เป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพิ่มศักยภาพกรรมการและเจ้าหน้าที่ให้สามารถดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาไฟฟ้าได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามกฎและระเบียบ หรือเป็นการเผยแพร่ข้อมูลผลการดำเนินงาน การจัดเวทีประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ เพื่อการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาชุมชน การสรุปทบทวน การแสดงผลงาน และการรายงานผลความสำเร็จของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า

11. โครงการและแผนงานอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ ประกาศตามที่ กกพ. เห็นชอบ

กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ได้กำหนดพื้นที่ประกาศประเภทการบริหารเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า และจำนวนคณะกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า (คพรพ.) ของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2554 กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ประกาศครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 14 ตำบล ดังนี้

1. ตำบลขุนคัตหวาย	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
2. ตำบลคลองเป็ยะ	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
3. ตำบลคู	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
4. ตำบลแค	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา

5. ตำบลจะโพนง	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
6. ตำบลดลิ่งชัน	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
7. ตำบลท่าหมอไทร	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
8. ตำบลนาทับ	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
9. ตำบลนาหว้า	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
10. ตำบลน้ำขาว	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
11. ตำบลบ้านนา	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
12. ตำบลป่าชิง	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
13. ตำบลสะกอม	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา
14. ตำบลสะพานไม้แก่น	อำเภอจะนะ	จังหวัดสงขลา

สำหรับประเภทการบริหารเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เป็นประเภท ก ที่มีปริมาณการผลิตพลังงานไฟฟ้ามากกว่า 5,000 ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อปี หรือมีรายได้มากกว่า 50 ล้านบาทต่อปี ประกอบด้วยผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า จำนวน 3 ราย ดังนี้

ตารางภาคผนวกที่ 2 แสดงผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า	กำลังการผลิตไฟฟ้า	ประเภทโรงไฟฟ้า
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 1)	710.00 เมกะวัตต์	ก๊าซธรรมชาติ
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 2)	804.10 เมกะวัตต์	ก๊าซธรรมชาติ
บริษัท ทรานส์ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	33.60 เมกะวัตต์	ก๊าซธรรมชาติ

โดยคณะกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า (คพรฟ.) จำนวน 34 คน และคณะกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าตำบล (คพรต.) จำนวน 204 คน มีหน้าที่บริหารเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า

กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ได้รับอนุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการชุมชน ผ่านการประชาคมจากหมู่บ้านหรือตำบล ภายใต้กรอบการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าที่กำหนด จำนวน 11 ด้าน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 ถึงปีงบประมาณปัจจุบัน ดังนี้

ตารางภาคผนวกที่ 3 แสดงจำนวน โครงการ และจำนวนงบประมาณที่ได้รับอนุมัติของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะจังหวัดสงขลา

ปีงบประมาณ	จำนวนโครงการ	จำนวนงบประมาณ
2555	281	54,945,793
2556	233	54,945,793
2557	237	41,623,611
2558	250	54,583,794

ประชาชนในพื้นที่ (ผู้รับการจัดสรรเงินกองทุน) ต้องดำเนินโครงการชุมชนตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยกองทุนพัฒนาไฟฟ้า เพื่อการพัฒนาหรือฟื้นฟูท้องถิ่นที่รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า พ.ศ.2553 และประชาชนในพื้นที่จะถูกตรวจสอบโครงการชุมชนจากหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) สำนักงานกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ผู้ตรวจสอบบัญชี และประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น

จากการดำเนินโครงการที่ผ่านมา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ยังคงประสบปัญหาในการพัฒนาชุมชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ สอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธพงศ์ นิคม (2550, น.40) กล่าวว่าปัญหาและข้อจำกัด ซึ่งมักจะพบในระบบการพัฒนาชุมชน มีดังนี้

1. ขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา กล่าวคือ ไม่สามารถบอกได้ว่าเป้าหมายของการพัฒนาหรือสภาพที่พึงปรารถนาของท้องถิ่นในอนาคตคืออะไร แต่ส่วนใหญ่ทำได้เพียงเอาโครงการมารวมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการจ่ายงบประมาณในแต่ละปี
2. โครงการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ยังเน้นการพัฒนาเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน ละเลยการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

3. โครงการพัฒนาชุมชนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน เนื่องจากยังเป็นการระดมความคิดเห็นกันในวงแคบเท่านั้น

4. การจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากระบบยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบกับประชาชนเองยังขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยมักคิดว่าการคิด การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นเรื่องของผู้นำชุมชนและข้าราชการส่วนท้องถิ่นมากกว่า

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557
: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง: แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนในด้านพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ 2557: กรณีศึกษา กองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โดยข้อมูลไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 20 ปี

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพ

โสด

สมรส

หย่าร้าง/หม้าย

อื่นๆ (ระบุ).....

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา/ปวช.

อนุปริญญา/ปวส.

ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

5. อาชีพ

- ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท
 ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม/ประมง
 รับจ้างทั่วไป นักเรียน/นักศึกษา
 อื่นๆ (ระบุ).....

6. รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน

- น้อยกว่า 10,000 บาท 10,000-15,000 บาท
 15,001-20,000 บาท 20,001-25,000 บาท
 มากกว่า 25,000 บาท

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนนที่คิดว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ท่านมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการชุมชน					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการชุมชน					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการชุมชน					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามโครงการชุมชน					
6. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการชุมชน					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากโครงการชุมชน					

2. การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน

การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน	ระดับความสามารถ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
8. ชุมชนสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนิน โครงการชุมชนด้วยตัวเอง					
9. ชุมชนสามารถจัดหาแรงงาน ในการดำเนิน โครงการชุมชนด้วยตัวเอง					
10. ชุมชนสามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติม ในการดำเนิน โครงการชุมชนในส่วนที่ขาดด้วยตัวเอง					

3. การริเริ่มของประชาชนในชุมชน

การริเริ่มของประชาชนในชุมชน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
11. ชุมชนต้องการเป็นผู้ริเริ่มในการเสนอ โครงการชุมชน					
12. ชุมชนต้องการเป็นผู้ริเริ่มในการจัดทำ โครงการชุมชน					
13. ชุมชนต้องการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนิน โครงการชุมชน					
14. โครงการชุมชนเกิดจากความต้องการที่แท้จริง ของประชาชนในชุมชน					

4. ความสมดุลในการพัฒนา

ความสมดุลในการพัฒนา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
15. โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อม					
16. โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาร่างกายและจิตใจของคน					
17. โครงการชุมชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศและวัย					

ส่วนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง: โปรดเขียนความคิดเห็นของท่านที่มีต่อปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเสนอโครงการและการดำเนินโครงการชุมชน

1. การเสนอโครงการชุมชน

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

2. การดำเนินโครงการชุมชน

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตารางภาคผนวกที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	22.67	14.230	0.683	0.853
2	22.87	14.740	0.597	0.864
3	22.83	14.075	0.734	0.847
4	22.57	13.840	0.776	0.841
5	22.60	13.834	0.752	0.844
6	22.77	14.323	0.663	0.855
7	23.10	14.783	0.439	0.890

Cronbach's Alpha Coefficient = 0.874, N of case = 30, N of item = 7

ตารางภาคผนวกที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการช่วยเหลือตัวเองของชุมชน

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
8	7.97	2.102	0.749	0.787
9	7.70	2.079	0.759	0.778
10	7.73	2.133	0.693	0.841

Cronbach's Alpha Coefficient = 0.859, N of case = 30, N of item = 3

ตารางภาคผนวกที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการริเริ่มของประชาชนในชุมชน

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
11	11.87	4.602	.672	.866
12	11.93	3.995	.879	.791
13	11.93	3.857	.723	.846
14	11.67	3.609	.713	.858

Cronbach's Alpha Coefficient = 0.875, N of case = 30, N of item = 4

ตารางภาคผนวกที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการชุมชนของกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านความสมดุลในการพัฒนา

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
15	7.20	2.441	0.803	0.819
16	7.40	2.524	0.770	0.847
17	7.60	1.972	0.786	0.846

Cronbach's Alpha Coefficient = 0.885, N of case = 30, N of item = 3

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวชยานุช จันทร โชติ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5610521016

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการ)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2553

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

เจ้าหน้าที่วิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานประจำเขต 12 (สงขลา)

